Cyan Magenta Yellow Black

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

СЕРЕДА, 4 червня 2003 року

№ 102 (3102)

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Це приклад того, який не має бути бюджет

Ранкове засідання
3 червня

Державний бюджет-2002 — це яскравий приклад того, який не повинен бути основний фінансовий документ країни, це відсутність принципової позиції уряду, який допустив ухвалення нереального бюджету, і політичні інтриги у Верховній Раді. На цьому наголосив Перший віце-прем'єр-міністр, Міністр фінансів Микола Азаров, інформуючи депутатський корпус про виконання Закону України «Про Державний бюджет України на 2002 рік».

(Закінчення на 2-й стор.).

ВІЗИТИ

Запорізькі зустрічі

Учора до Запоріжжя з офіційним візитом прибув Голова Народних Зборів Республіки Болгарія Огнян Герджиков. Після зустрічі з головою облдержадміністрації Євгеном Карташовим та головою облради Володимиром Березовським високий гість ознайомився із виробництвом ЗАТ «Запорізький автомобілебудівний завод», відвідав художню виставку у виставковому залі обласної організації Національної Спілки художників, побував у Музеї історії Запорозького козацтва.

Сьогодні на Запоріжжі мешкає трохи більш як 34 тисячі болгар. А ще донедавна в регіоні було навіть два болгарські національні райони — Коларівський та Цареводарівський. Лише в одному Коларівському районі, який проіснував до 1939 року, проживало майже 40 тисяч болгар. До речі, нещодавно у Коларівці (нині Приморський район) відкрито пам'ятник репресованим українським болгарам.

Сьогодні Огнян Герджиков відвідає столицю запорізьких болгар — місто Приморськ, де його чекають в україно-болгарському ліцеї. Його вихованці поглиблено вивчають рідну мову і мають змогу продовжувати навчання в Болгарії.

У програмі перебування на Запоріжжі Голови Народних Зборів Республіки Болгарія — зустріч із мером Бердянська Валерієм Барановим та болгарською діаспорою регіону.

АНОНС

Салютуватимуть на честь журналістів

Сьомого червня на Європейській площі столиці святкуватиметься День журналіста. Його організаторами виступили Всеукраїнський щорічний конкурс ЗМІ «Золоте перо» і Національна спілка журналістів України.

У програмі — зустрічі з журналістами, концерт за участю вітчизняних та російських зірок естради: Паскаля, Романа Жукова, Анюти Славської, Анатолія Матвійчука, гурту «Екс-президенти», балету «Тодес», а також показ мод. На завершення свята — салют.

ФОТОФАКТ

У київському дошкільному закладі № 262 відбувся випускний дитячий ранок.

Фото Тараса БОНДАРЕНКА (Укрінформ).

ПЕРЕДПЛАТА—2003

«Голос» на Волині — у день виходу

Відтепер наша газета приходитиме у віддалені від обласного центру Маневицький, Любешівський, Любомльський і Шацький райони у день її виходу. Це стане можливо завдяки введенню з 2 червня 2003 року державним підприємством «Укрпошта» нового магістрального маршруту Київ—Сарни—Ковель—Любомль протяжністю 575 кілометрів. Обслуговуватиме його потужний автопоїзд «КамАЗ». Завдяки цьому маршруту прискориться доставка на Волинь не лише республіканської періодики, а й листів та іншої поштової кореспонденції. Наприклад, лист, кинутий сьогодні зранку в прикордонному Любомлі, завтра вже буде в Києві, **повідомляє наш власний кореспондент** Микола ЯКИМЕНКО.

НА ЗЕМЛІ ГЕТЬМАНА БОГДАНА

Дні «Голосу України» у Черкаській області

Два суперечливі почуття супроводжували кожного з нашої редакційної групи у мандрах козацько-гайдамацьким краєм — гордість за звитяжне минуле «славного-преславного Чигирина» і гіркий сум за його день сьогоднішній. Ми намагалися відповісти на сакраментальне: чому перша історична столиця Української держави опинилася в занепаді? Чому зазнала забуття? І, головне, як відродити духовну колиску великого гетьмана Богдана Хмельницького? Як здолати зневіру чигиринців у власні сили і завтрашній день?

Після відвідин сіл і хуторів району, спілкування з людьми ще раз підтвердилося очевидне: Чигиринщина — дзеркало нашої України. Тисячолітній дуб Максима Залізняка **(на знімку)** пам'ятає перемоги і поразки, розбудову і руїну, злет духу і розчарування. І все-таки — із невмирущістю осердя, котре живиться помислами «прадідів великих» і зміцнює впевненість у майбутню «добру годину» для нашого народу.

Чигрине, Чигрине,
Все на світі гине...
Твоя слава... і про тебе,
Старче малосилий,
Ніхто й слова не промовить,
Ніхто й не покаже,
Де ти стояв? чого стояв?
І на сміх не скаже!!

(Тарас Шевченко. «Розрита могила».)

(Закінчення на 6-й стор.)

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

У НОМЕР

Чистота не по кишені

Майже половина очисних споруд у Харківській області потребує термінового ремонту або заміни. За даними облуправління статистики, торік кількість викидів шкідливих речовин в атмосферу становила 285 тисяч тонн. Майже третина з них — у Харкові. Для порівняння: в 2001-му в атмосферу обласного центру викидалося лише близько 50 тисяч тонн шкідливих речовин. Не менш складна проблема — забруднення водойм стічними водами. Із майже сотні очисних споруд області стан лише кожної другої оцінено як задовільний, **повідомляє наш власний кореспондент Микола КОСИЙ.**

Вибухи у маршрутках: затримано підозрюваного

У Вінниці затримано 18-річного юнака, якого підозрюють у причетності до організації терактів у маршрутних таксі. У його квартирі виявлено компоненти вибухового пристрою, ідентичні знайденим під час останнього вибуху 20 травня нинішнього року. Крім того, взято під варту одного з вінницьких підприємців за підозрою в економічних інтересах до організації маршрутного бізнесу. Правоохоронці, посилаючись на таємницю слідства, не дають жодних коментарів.

Тим часом з опікового центру обласної лікарні імені Пирогова виписано лише одного з чотирнадцяти потерпілих. П'ятьох у тяжкому стані відправлено на лікування до столиці. Життя 15-річної Марини Марченко лікарям не вдалося врятувати, **повідомляє наш власний кореспондент Віктор СКРИПНИК.**

«Хрещений батько» КСУ в Києві

Учора голова Конституційного Трибуналу Республіки Польща Марек Саф'ян зустрівся з головами українських Верховного та Конституційного судів.

Василь Маляренко ознайомив польських колег з принципами побудови судової системи України та проблемами судової реформи. Голова ВСУ не залишив поза увагою відносини між судами загальної юрисдикції і Конституційним Судом України, питання судової практики застосування Конституції.

Голова КСУ Микола Селівон на зустрічі з польським колегою підкреслив велике значення співробітництва КСУ та Конституційного Трибуналу, а також відзначив, що ми використовуємо досвід останнього та його підходи до розв'язання питань, адже деякі з них у нас однакові.

М. Селівон також нагадав, що голова Конституційного Трибуналу Республіки Польща є «хрещеним батьком» вступу КСУ до Європейської Конференції конституційних судів, адже саме під головуванням Марека Саф'яна наш Конституційний Суд було прийнято до цієї організації. Сподіваємося, що приїзд М. Саф'яна сприятиме подальшому розвитку співробітництва наших держав у сфері демократизації та захисту конституційних прав.

Наталія ГЕЛЕТКО.

■ *Величну споруду у вигляді знаменитого ракетоносія «Зеніт» почали будувати у Дніпропетровську.* Тут буде центр високих ракетно-космічних технологій і виховання та підготовки інженерних та наукових кадрів. А перед в'їздом у місто з боку аеропорту почали спорудження пам'ятного знака-стели на честь місцевих творців космічної техніки. Обидва об'єкти планується відкрити в серпні цього року. Вони символізуватимуть, що Дніпропетровськ — космічна столиця України. Саме до обласного центру наприкінці літа прибудуть посланці з усього світу, котрі причетні до освоєння навколоземного і далекого космічного простору, **повідомляє наш власний кореспондент Микола НЕЧИПОРЕНКО.**

■ *Сумська дирекція ВАТ «Укртелеком» нинішнього року започаткувала акцію «Телефон для ветеранів».* У її рамках за неповні п'ять місяців у селах та містах Сумщини телефонізовано 358 квартир ветеранів, учасників Великої Вітчизняної війни та осіб, прирівняних до них, **повідомляє наш власний кореспондент Владислав ЖМУРКОВ.**

СЬОГОДНІ ЧИТАЙТЕ:

У десяти мешканців села Ільці Верховинського району на Івано-Франківщині підозрюють сальмонельоз

ПОЛІТИКА

Це приклад того, яким не має бути бюджет

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове засідання 3 червня
(Початок на 1-й стор.).

На кінець минулого року, зазначив Микола Азаров, не виконано жодного показника, закладеного під час формування фінансового документа країни. Так, якщо валовий внутрішній продукт планований на рівні 6 відсотків, фактично отримано — 4,8, що скоротило надходження до бюджету на 485 млн. гривень. За його словами, курс долара планувався на рівні 5,6 гривні за долар, а маємо — 5,3 (втрати становили 591 млн. гривень), заклали інфляцію 9 відсотків, а отримали 0,6, що скоротило надходження до бюджету на мільярд гривень.

Міністр фінансів повідомив, що внаслідок ухвалення Верховною Радою низки законопроектів значно зменшено податкову базу — на мільярд гривень. Крім того, розширення пільг і невиконання закладених у бюджеті обсягів прибутку підприємств призвели до недоотримання податку на прибуток більш як на два мільярди гривень. А річні надходження від приватизації було виконано лише на 576 млн. гривень.

Фактично консолідований бюджет одержав 61,954 млрд. гривень, державний — 45,468 млрд., а місцеві бюджети — майже 28 млрд. гривень.

За підсумками 11 місяців, наголосив Микола Азаров, не виконувалася жодна стаття ресурсного забезпечення загального фонду державного бюджету. Тому в грудні минулого року було проведено майже 17 відсотків річних перевитрат. До того ж уряд таки створив запас фінансових ресурсів і провів комплекс заходів для виплат зарплати і заклав основи стабільної робити в цьому році.

Микола Азаров зазначив, що лише спільними зусиллями парламенту й уряду вдасться досягти позитивного результату й ухвалити низку законів, які реально наповнюватимуть бюджет і створять умови для його практичного виконання.

Після того Микола Азаров відповів на запитання депутатів. Зі співдоповіддю виступив голова Комітету ВР з питань бюджету Петро Порошенко.

Наталія ЯРЕМЕНКО.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

У КОМІТЕТАХ ВР

У депутатів своє бачення майбутнього бюджету

Члени Комітету Верховної Ради України з питань бюджету звернули увагу передусім на «серйозні новації в податковій сфері». Особливо у зв'язку із запровадженням нового закону про оподаткування доходів фізичних осіб. Однак в урядовому варіанті бюджетної резолюції на 2004 рік пропозицій з розв'язання цієї серйозної проблеми немає. Про це повідомив голова профільного комітету Петро Порошенко.

Саме тому нині в комітеті триває доопрацювання проекту бюджетної резолюції, поданої до парламенту Кабінетом Міністрів. За словами Петра Порошенка, варіант, що його підготували народні обранці, буде істотно відрізнятися від урядового проекту. Зокрема, з точки зору методології збільшення надходжень до державного бюджету. Отож депутати запропонують свої варіанти зарахування коштів, які обертаються поза бюджетом, до державної казни. «Бюджетна резолюція буде мати також пропозиції з нових джерел держбюджету. З урахуванням того, що наступний рік — рік виборів», — вважає Петро Порошенко.

Ми уже повідомляли про те, що уряд розробив два варіанти розвитку української економіки. Урядовий бюджетний прогноз врахує обидва. Однак чимало експертів сумнівається, що урядовцям вдасться компенсувати втрати державної казни з інших джерел після запровадження єдиного податку на доходи фізичних осіб. Тим паче що нині левова частка надходжень до бюджету формується саме за рахунок цього податку.

Петро Порошенко повідомив також, що проект бюджетної резолюції буде доопрацьований разом з урядом, і у п'ятницю його винесуть на розгляд сесії, яка пройде, найімовірніше, у формі парламентських слухань, після чого й відбудеться голосування.

Володимир КОРОЛЮК.

ФОТОФАКТ

У конкурсі «Золота спадщина України» взяли участь більш як десять тисяч школярів Львівщини. Переглянувши документальний фільм «Замки Золотої підкови», учні написали твори-роздуми про майбутнє галицьких замків.

На знімку: під час урочистої церемонії нагородження переможців.

Фото Володимира ПЕСЛЯКА (Укрінформ).

Буде на чому орати і сіяти. Завтра

РЕПОРТАЖ

Увечері напередодні відкриття виставки-ярмарку «Агро-2003» кипіла робота. Робітники причепурювали виставковий центр у селі Чубинське, що в Бориспільському районі Київщини. Підфарбовували і розвішували вивіски, на кшталт «така-то фірма — краща з кращих», підйомні крани розвантажували експонати і формували павільйони. Вівцям, свиням та іншій живності надавали «божеського вигляду». Породистих корів навіть мили «Аріелем». «Сьогодні на виставці можна побачити хвостатих і рогатих завтрашнього дня» — із захопленням написала одна з газет. Вольєри справді не порожні, як це було рік тому, коли в Західній Європі лютував «коров'ячий сказ» і організатори вирішили обмежитися показом макетів ВРХ.

Цього разу старт виставці дав Прем'єр-міністр Віктор Янукович. У своєму виступі він, зокрема, оприлюднив кількість учасників: експонати до Чубинського привезли 1400 вітчизняних підприємств і 29 — із дружніх країн.

Як завжди, відвідувачі до кінця тижня (виставку закриють у неділю) зможуть продегустувати різні сорти пива, кримські та одеські вина, різноманітні ковбаси, солодощі, молочні продукти, сири, мед, фрукти, випічку, коровай, привезені сюди з багатьох областей.

Окрема пісня про техніку. Можна не лише побачити, а й придбати обладнання з переробки, транспортування, зберігання агропродукції. А сільгоспмашини представляють десятки фірм. Організатори планують демонструвати її можливості в польових умовах. А на науково-практичних конференціях і семінарах, що відбуватимуться в рамках виставки, обговорять високий потенціал України аграрної. Усе чудово! Єдина ложка дьогтю (це довелося почути від одного з відвідувачів) — погано, що сучасні трактори та комбайни можна побачити переважно на таких виставках. На поля знову виходять «розвалюхи». Багатьом господарствам агрегати, що виблискують новенькою фарбою, як і раніше, не по кишені.

Галина КВІТКА.

ДЕПУТАТ В ОКРУЗІ

Кому подарунки, а кому й горіхи

Народний депутат України від чернігівського 211-го виборчого округу, член фракції Народно-демократичної партії Олег Петров протягом року мав велику кількість зустрічей із виборцями.

Кожного його приїзду мешканці регіону чекають з надією, як «останню інстанцію», куди можна завжди звернутися, адже за п'ять років його депутатства переконалися: кожного уважно вислухає і, якщо може, —розв'яже наболілу проблему, якщо ні — відверто скаже, не ховаючись за порожніми обіцянками . До того ж у семи районах округу з виборцями постійно зустрічаються помічники-консультанти народного обранця.

Ось і цього разу програма роботи в окрузі була дуже насичена: прямий ефір на обласному радіо, прийом виборців з особистих питань у Коропі, проведення «круглого столу» в Щорсі, участь у святкуванні 85-річного ювілею Українського Червоного Хреста тощо. «Наш Петров приїхав!» — вибігають, зриваючися з уроків, учні Семенівської школи, яка була збудована завдяки Президенту України Леоніду Кучмі і за активної підтримки Олега Петрова. Поруч — і чудова лікарня (найкраща не лише в районі), до ремонту якої депутат також доклав чимало зусиль. Сюрприз чекав на учнів сільської школи у Миколаївці (Семенівський район) — Олег Петров вручив сучасного комп'ютера і передплатив газету «Голос України», а до дітей-сиріт Свято-Миколаївської парафії у Щорсі парламентарій завітав на благодійний обід із солодощами та іграшками.

За чотири роки майже 400 тонн гуманітарних вантажів лише для медичних закладів Чернігівщини надійшло від благодійного фонду «Єдність», з яким співпрацює народний депутат.

У Щорсі представники різних політичних осередків під час «круглого столу» гостро висловлювалися на адресу голови районної держадміністрації — непорозуміння, конфронтація, залякування тут стали справою повсякденною. Але як людям не обурюватися, коли гальмується розвиток підприємництва, коли чорнобильці два тижні не можуть отримати гроші, бо касир у відпустці?

— Ситуація з владними структурами в деяких районах округу складна, — ділиться після зустрічей Олег Петров. — Дуже непростий прийом відбувся у мене в Коропі: з такими відчайдушними проблемами виборці ще ніколи не приходили. Люди переконані, що на районному рівні свої проблеми їм не вдасться розв'язати. Вражає чиновницька байдужість. Керівники поминні спілкуватися з людьми і відверто говорити: що можна зробити, а що ні. Вони підривають авторитет Президента, який має таких представників на місцях.

Вл. інф.

На знімку: народний депутат Олег Петров вручає комп'ютер Миколаївській сільській школі.

Фото Юлії ПОТАПЕНКО.

▼

Клініка — не тільки навчання, а й допомога

У Києві відбулася презентація першого навчального посібника «Юридичні клініки в Україні: роль, завдання та організаційно-правові засади», який випущено спільно Міжнародним фондом «Відродження» та Американською асоціацією юристів за фінансової підтримки Агентства з міжнародного розвитку США. Юридичні клініки — це об'єднання молодих правників та студентів юридичних вузів, метою яких є надання безплатної правової допомоги малозабезпеченим верствам населення. Нині такі клініки діють у всіх регіонах України, кожна з них має власний унікальний досвід не тільки в організації, а й у методичному забезпеченні своєї діяльності. Про цей досвід і розповідає посібник, у ньому наведено різні думки та погляди на ефективнішу діяльність таких громадських установ у країні. До речі, юридична клініка успішно працює і в редакції нашої газети, її охотну і таку необхідну допомогу вже отримали сотні відвідувачів та передплатників газети.

Наталія ХОМЕНКО.

Парламент із юнацьким запалом

Третій рік на Запоріжжі діє дитячий парламент. Він створений за сприяння управління у справах сім'ї та молоді облдержадміністрації, а також громадської організації підтримки соціально-педагогічних ініціатив «Юнь Запоріжжя».

В юнацькій раді працюють 84 депутати, а очолює її десятикласник ліцею «Перспектива» Валентин Банос. Парламентарії випускають свою газету, займаються питаннями самоврядування в школах області, поширюють ідеї конвенції ООН у справах дитинства тощо. Справжніми подіями для юних парламентаріїв стало відвідання Верховної Ради, поїздку до якої допоміг здійснити народний депутат Ярослав Сухий, зустріч із журналістами «Голосу України». Нещодавно дитячий парламент презентував новий проект — конкурс шкільних газет «Місто мого майбутнього». Переможці у подарунок отримали фотоапарати і здобули право побувати на фестивалі шкільних газет в оздоровчому таборі «Маяк» ВАТ «Мотор Січ» та попрацювати у складі дитячого прес-центру міжнародного кінофестивалю в «Артеці».

Олександр АБЛІЦОВ.
Запорізька область.

СПОРТ

«Металіст» уже розжалували, хто ще?

Футбол. Чемпіонат країни. Вища ліга. 28-й тур. 2 червня.

«Карпати» — «Металург» Д. 0:0. 5 000. «Кривбас» — «Металіст». 1:0. 5 000. Римшин, 81. «Шахтар» — «Металург» Зп. 2:0. 18 000. Воробей, 13, 37. «Динамо» — «Таврія». 4:1. 6 000. Гіоане, 41, Шацьких, 43, Гавранчич, 82, Мілевський, 84 — Гігіадзе, 67. На 21-й хвилині Шацьких не реалізував пенальті (воротар).

	В	Н	П	М	О
ДИНАМО	21	4	3	61—18	67
ШАХТАР	21	3	4	55—21	66
АРСЕНАЛ	16	8	4	49—20	56
Металург Д	16	6	6	40—26	54
Дніпро	16	5	7	40—23	53
Волинь	12	5	11	32—36	41
Таврія	9	5	14	32—46	32
Карпати	8	8	12	25—34	32
Кривбас	8	7	13	23—30	31
Чорноморець	9	3	16	25—41	30
Ворскла	8	6	14	23—38	30
Іллічівець	7	9	12	31—36	30
Олександрія	7	9	12	24—39	30
Оболонь	7	7	14	31—40	28
МЕТАЛУРГ Зп	6	6	16	20—39 2	4
МЕТАЛІСТ	5	5	18	14—38	20

На жаль, поєдинок у Кривому Розі, котрий був останньою надією для харків'ян зачепитися за вищу лігу, завершився їх поразкою. Отже, «Металіст» вибуває до першої ліги. На волосинці тримається також доля запорізького клубу.

У пресі з'явилася інформація, що після домашньої поразки від «Арсеналу» подав у відставку тренер «Волині» Віталій Кварцяний.

«Зірка» і «Борисфен» отримали підвищення

Першість країни. Перша ліга. 31-й тур. «Борисфен» — «Арсенал». 2:0. «Шахтар-2» — «Вінниця». 1:0. «Миколаїв» — «Система-Борекс». 1:0. «Зірка» — «Красилів». 2:0. «Сталь» — «Закарпаття». 1:0. «Прикарпаття» — «Полісся». 1:0. Лідирують: «Зірка» —65 очок, «Борисфен» — 58, «Динамо-2» — 55.

Кіровоградці та бориспільці достроково оформили підвищення у класі.

ПОВЕРТАЄМОСЬ ДО НАДРУКОВАНОГО

Чому ліквідатор живе ... в гаражі?

Під таким заголовком 25 квітня ц. р. у нашій газеті було надруковано листа кількох мешканців Вишневого, що під Києвом. Нагадаємо: рішенням Києво-Святошинського суду на догоду управлінню економіки Київської облдержадміністрації сім'ю чорнобильця-ліквідатора Терницького викинули з власної квартири на вулицю. Тому Анатолій і Людмила вже майже рік проживають у гаражі.

За кілька днів після цієї публікації до гаражного кооперативу, в якому змушені проживати Терницькі, несподівано завітала поважна делегація — заступник начальника управління будівництва та забезпечення житлом Міністерства з питань надзвичайних ситуацій Ю. Рубан, заступник начальника обласного управління у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи О. Скітневський та заступник міського голови Вишневого М. Загреба. На власні очі переконалися у правдивості викладеного у листі.

За кілька днів по тому з МНС надійшов лист до редакції за підписом заступника державного секретаря Володимира Логинова. В ньому повідомляється: під час зустрічі з Терницькими домовлено, що Вишневська міська влада посприяє реєстрації та наступному взяттю їхньої сім'ї на квартирний облік. Після чого МНС разом з Київською облдержадміністрацією розгляне питання забезпечення їх житлом.

І ось Анатолій Іванович привіз до редакції довідку за підписом Вишневського міського голови Анатолія Гошка. Рішенням міськвиконкому сім'я Терницьких затверджена на квартирний облік на пільгових засадах і, згідно з чинним законодавством, внесена до списків позачергового одержання житлової площі.

Розповідаючи про приїзд комісії, він плакав: за довгі роки боротьби за дах над головою це була перша і єдина комісія, котра поцікавилася його життям-буттям. А що ж далі? Невже зимувати таки доведеться в гаражі? Залишається сподіватися А. Терницькому на запевнення МНС...

Ту комісію було створено за особистим дорученням Міністра МНС України Григорія Реви. Терницькі та їхні сусіди по гаражу дякують йому і мають надію завершення «розгляду питання забезпечення Терницьких житлом». А газета «Голос України», яка присвятила боротьбі Терницьких за дах над головою кілька грунтовних публікацій, матиме підстави привітати ліквідатора-чорнобильця з новосіллям, а міністра і місцеву владу — з перемогою здорового глузду і справедливості. Чи буде в цьому переліку переможців добра над злом облдержадміністрація? Чи зробить хто-небудь спробу повернути Терницьким украдені в них гроші? Адже вони отримали суму, за яку колись купили двокімнатну квартиру. Нині вона становить лише третину вартості однокімнатної...

Яків ГАЛЬЧЕНКО.
Київська область.

Експонати до Чубинського привезли 1400 вітчизняних підприємств і 29 — із дружніх країн

«Певна доля недостатньої гостинності»

Ремені безпеки застібнуто, столики піднято, крісла приведено у положення сидячи. До Києва залишалося 9 годин і 30 секунд... Перерваний зліт, на щастя, відвернув катастрофу.

Повідомлення, що літак Державного авіапідприємства «Україна» Іл-62м заправлено некондиційним паливом, надійшло майже вчасно — за 30 секунд до злету. Нині представники відповідних структур проводять службове розслідування, як могло статися, що в паливні баки «забули» залити антикристалізаційну речовину, що могло призвести до зупинки в повітрі всіх чотирьох двигунів. МЗС України цього тижня надіслало ноту, в якій також просить дати пояснення інциденту.

«За цим усім, звісно, немає жодної політики. Не треба ускладнювати», — заявив журналістам радник-посланник Посольства Росії в Україні Олексій Сазонов. Хоча й визнав: «Певну долю недостатньої гостинності росіяни виявили».

Словосполучення «певна доля негостинності» насправді треба розуміти так. Ні губернатор, ні п'ять його офіційних заступників не знайшли часу завітати до аеропорту, щоб засвідчити повагу високому гостю з України. Офіційне пояснення: згідно з російським протоколом, якщо в ноті МЗС немає окремого прохання зустріти транзитного гостя, то його ніхто й не зустрічатиме. Але, вибачте, це ж була делегація не далекого Гондурасу, а сусідньої, навіки дружньої, стратегічної партнерки-України.

А може, в Хабаровську взагалі не знали про літерний рейс? Кажуть, що знали. До МЗС Росії було надіслано дві ноти. Першу, так звану польотну (в якій було вміщено всі авіаційні стандарти), — 20 травня. Другу, докладнішу, — 23 травня. У тому, що ноту отримано, пересвідчився особисто радник-посланник нашого посольства в Росії Григорій Хоружий.

Але ви помиляєтеся, якщо думаєте, що коли йдеться про рейс літер А (тобто першої особи), достатньо тільки нот. Як повідомило поінформоване джерело, 29 травня був телефонний дзвінок до 2-го територіального департаменту (що опікується Україною) МЗС, де відзвітували: до прийому високого гостя готові. За три години до приземлення літака в Хабаровську був телефонний дзвінок голові адміністрації Хабаровського краю Віктору Ішаєву. Той повідомив, що в курсі справи, і дав відповідні доручення гендиректору авіакомпанії «Дальавіа» Павлу Севастьянову (тому самому, що зупинив зліт)...

Про те, що потім сталося в Хабаровську, офіційні Київ і Москва дізналися з новин. У Хабаровську була глупа ніч. Жоден телефон аеропорту, працівники якого з огляду на НП такого масштабу мали б бути на місцях, не відповідав. А тим часом в аеропорту тривала суперечка: зливати паливо чи ні. Потім настрій змінився, і російська сторона почала наполягати, що паливо кондиційне. Постало питання про аналіз. Як буває у таких випадках, в аеропорту не виявилося необхідної апаратури. А проби пального наливали ось у такі пляшки **(див. на фото)**... Тільки через кілька годин заступника голови уряду краю пана Зраджевського, можна сказати, витягли з ліжка телефонним дзвінком із Москви. І по-дружньому порадили все-таки поїхати в аеропорт, привітатися і вибачитися. Але зрозуміти сенс вибачень було важко. Хабаровськ жив у передчутті свого 145-річчя. Це стало останньою краплею, після чого делегація прийняла рішення ночувати на борту літака. До готелю поїхала тільки частина екіпажу. Попереду чекав 9-годинний переліт до Києва.

Наталя ФІЛІПЧУК.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Рекордний, пілотний, суперечливий ...

ТРАВНЕВИЙ АУКЦІОН

Травень став рекордним місяцем з обсягів розпродажу державної власності у промисловості. ФДМУ, до якого перейшли в управління всі корпоративні права на цю власність, доклав чимало зусиль для того, щоб приватизація стратегічно важливих об'єктів набула цілеспрямованого і системного характеру. Як наслідок, надходження від приватизації до держбюджету у травні вже перевищили мільярд гривень. Але чи варто радіти з цього приводу —велике запитання.

Що новенького? Старе

Підписання угоди з купівлі-продажу контрольного пакета Нікопольського феросплавного заводу з корпорацією «Придніпров'я» глава ФДМУ Михайло Чечетов назвав вдало втіленим у життя пілотним проектом, завдяки якому вдалося випробувати нову ідеологію приватизації — привести на завод ефективного власника і перерахувати в бюджет 205 мільйонів гривень (ця сума значно перевищила і стартову ціну на конкурсі, і номінальну оціночну вартість пакета акцій). Приватбанк пропонував набагато більше, проте то — белетристика: як каже Михайло Чечетов, женихатися — ще не означає женитися. До того ж очевидно, що механізм незалежної експертної оцінки об'єкта поки що дає більше користі, ніж змаги за нього близьких одна до одної структур, які перетворюють цей процес зазвичай на фарс.

Прибічники справедливого розпродажу державної власності з ФДМУ вже заходилися активно створювати нормативну базу під неіснуючий, але такий, що вже давно на часі, закон про управління державною власністю. Що ближче до приватизації надр, закріплених за холдингом «Укррудпром», то голосніше лунає: досі це управління не витримує жодної критики! Коли справа доходить до відвертого розмивання державної власності, як у випадку з додатковою емісією Інгулецького ГЗК, нагорі чухають потилиці — що робити? Найрозумніше — якомога швидше прийняти спеціальний закон із приватизації ДАК «Укррудпром», до складу якого входить Інгулецький ГЗК. За аналогією з приватизацією ММК імені Ілліча. Інакше доживемо до того, що всі стратегічно важливі об'єкти будуть роздержавлені за схемами, які пропонуватиме Президент країни, як сталося з холдингом «Павлоградвугілля». Нічого поганого в цьому нема, але чи справа це Леоніда Даниловича?

Великі апетити — неширокий продаж

Мета ФДМУ, підкреслює Михайло Чечетов, — продати об'єкт. Продати — не штука, набагато складніше домогтися вчасного розрахунку. У травні, наприклад, «вибивали» (і хтозна чи «вибили») 11 мільйонів гривень за активи «Дніпроазоту» з покупця, пов'язаного з «Приватбанком». Очевидне — неймовірне?

Особливості нашої приватизації привчили не дивуватися нічому. Навіть коли за деякі об'єкти потенційні покупці нині пропонують до мільярда гривень, тобто гроші, яких на ринку нема! Зважаючи на те, що за промисловими велетами часто «висять» колосальні борги, реальна вартість пакетів підлягає експертному коригуванню. Цим, серед іншого, пояснюється і те, що ФДМУ, сподівається виручити за 98,8 відсотка ВАТ «Дніпровський комбінат імені Дзержинського»(ДМК) всього-на-всього півмільярда гривень. На конкурс з його продажу очікують не лише потенційні покупці, а й численні кредитори, у тому числі й гірничо-збагачувальні комбінати ДАК «Укррудпром». За ДМК — більш як півторамільярдний борг і двадцятитисячний колектив, зацікавлений у подальшому розвиткові свого підприємства. Через це, може статися, нова-стара ідеологія ФДМУ в цьому разі себе не виправдає. Урядові вочевидь варто перестрахуватися, щоб перевірити серйозність інвестиційних намірів нового власника (власників). Кращий спосіб для цього — продати держпакет у два прийоми: спочатку — 48,8 відсотка акцій, а потім — 50 відсотків. Адже великі апетити учасників приватизації — ще не привід відмовлятися від конкурентного продажу. Багато які проблеми міг би зняти закон про управління державною власністю, але його нема. І його прийняттю, вважає Михайло Чечетов, можуть завадити окремі політичні сили. Окремі не означає, що геть усі.

Сергій ВЛАД.

ПРОБЛЕМА

Багаті, та аж ніяк не всі

За статистикою, середня зарплата в Тернопільській області — найнижча в Україні. Водночас ціни на нерухомість тут поступаються лише столичним. Однокімнатна квартира коштує від 11 до 15 тисяч умовних одиниць. Вартість квадратного метра нового житла також зрівнялася з київською. Фахівці прогнозують, що цього літа ціни на нерухомість знову поповзуть угору.

Надмірно високі вони і за наймання житла, ремонтно-будівельні роботи. А «виною» цього є гроші заробітчан, які надходять до області та стимулюють попит на нерухомість. Лише через банки сюди щороку потрапляє понад 100 мільйонів доларів. Приблизно стільки передається й із рук у руки.

Житлова проблема в області актуальна. І розв'язати її на батьківщині молодим тернопільським сім'ям нереально. Що залишається робити? Їхати на заробітки? Таке ось зачароване коло.

Марта ЛІТИНСЬКА.

Тернопільська область.

ОТАКОЇ!

Що віщують буковинські щури?

Днями кілька мешканців Кіцманського району були змушені зупинити свої легковики на трасі Чернівці — Мамаївці, яку суцільним потоком переходили щури. Щось на кшталт того, як у шлюбний період перетинають автошляхи жаби. Біологи припускають, що міграцію зумовили тривалі дощі або перенасичення грунту отрутохімікатами. Проте злив у цій місцині не було давно. А через брак коштів сільські господарства не дуже розкидаються отрутохімікатами. Тому вірогіднішою є третя версія, що її висловив біолог Михайло Поперечний, за якою таке явище, можливо, спричинене наближенням якогось природного катаклізму, адже пацюки відомі тим, що покидають корабель напередодні його загибелі, а будинок — перед пожежею. Гризуни також полишають свої нори перед землетрусом. До речі, Чернівецька область розташована в сейсмічній зоні Карпат. То що віщують буковинські щури?

Сергій СУЛИМА.

АРТ-ПРОСТІР

Ніч Гондвани пахне манго

Нова виставка творів Оксани Кірпенко та Лариси Пішої у столичній галереї «Лавра» — дві паралельні розповіді про те, як об'єднати розрізнене і роз'єднати ціле.

Як на мене, це одна з найкрасивіших експозицій за останні півроку, що їх бачило місто. І зветься вона «Гондвана»: поняття, що за особливого препарування означає не лише спільний материк, з якого на землі утворилися всі майбутні кавалки суші. Назва накреслює нарізності двох творчих ідеологій, для котрих навіть знайшлася одна територія і споріднені мотиви картинотворення.

Серія 1. Лариса.

Лариса (вона ж Леся — для близьких) Піша пише своє потрясіння від світу. І в неї, і в Оксани на полотнах екзотика — те, що можна або частково побачити в зоосаді, або — у малоймовірній поїздці на прогулянку до джунглів. Або ж, найімовірніше, не побачити ніколи.

Мавпа штурмує мангове дерево. Ящірка з «базедовими» очима треться біля «ненашої» тари («Французьке вино»). Тюлень на крижині — не на сахарському ж піску йому бути, ясна річ. Білий бегемот, недогодований персоналом зоопарку («Який же я гарний»). Крокодил — з усього видно, шизофренік. Плямиста червона квітка з колючками замість маточок. Павич із сірим, а точніше, сивим, пером...

Це буквально — пов'язувати вигини у творчості з жорстокістю долі. (Лариса, онука видатного мовника Жовтобрюха, за короткий проміжок часу втратила батьків, а нещодавно — і брата, відомого артиста Сергія Іванова.) Здається, потрясіння від світу в митця починається набагато раніше за його народження. Випробування додають сивих пір'їнок і очищають душу для нових полотен. Катарсис лише притягує муз.

Серія 2. Оксана

Художниця Кірпенко примудряється бути завжди новою. А для нагадування «Та це ж я!» є колись бачене. Приміром, ірреальні іриси, зебри, віти-руки... Її частина Гондвани здивувала ширмами: так-так, але язик не повертається назвати їх предметами меблів. Хоча мистецтву Оксани функціональність ніколи не була чужа. Унікальність художниці саме і полягає у вмінні високу естетику живопису поєднати з інтер'єрністю.

Будь-яка її робота може вписатися в офісну чи житлову коробку. І та, на якій морські котики кохаються. І з пінгвінами-солдатами. З яками, папугами...

Завжди нова художниця Кірпенко насправді переосмислює стереотипи — до тієї межі, де, здавалося б, відомі прийоми і образи стають відкриттями. Як от у випадку згадуваних вище ширм.

Диптих із двох кількастулкових розписаних конструкцій називається «Полювання». Частина «Мисливці» — зворушлива собача родина на тлі рудого сонця та срібного горизонту. Частина «Дичина» — родина оленів з безглуздими виразами пик: уже на тлі срібного сонця та рудого горизонту. Єдність у протиставленні. Напрочуд гарно, і я б стрималася від накидання на ширму-витвір сукні чи панчіх. Дивилася б знову і знову, відкриваючи очевидне: мисливці часто привабливіші, бо переконливіші, ніж їхні жертви.

Ольга КЛЕЙМЕНОВА.

На знімку: репродукція картини Лариси Пішої «У глибині тропічного лісу».

ПОЛІТИКА

Сюрпляс*... За лідером. Невидимкою

РЕГІОН: ПОЛІТИЧНИЙ СПЕКТР

Всупереч астрологічним прогнозам травневе сонячне затемнення не справило особливого впливу на миколаївський політикум. Природне явище збіглося з днем чергового етапу акції «Повстань, Україно!». Але, мабуть, щоб уникнути додаткових катаклізмів, опозиційні політики відмовилися від її проведення.

«Карлики» і «велети»

На політичному небосхилі Миколаївщини мирно співіснують різні зірки — «велети» і «карлики». Кажучи мовою статистики, загалом в області зареєстровано 86 обласних організацій політичних партій і майже 1600 осередків у містах і районах області. Однак політичний ресурс багатьох обласних партійних організацій фактично зосереджено на рівні обласного центру.

Лише вісім (із 86!) партій можуть похвалитися зареєстрованими відділеннями в усіх районах і містах (АПУ, СДПУ(о), Демсоюз, КПУ, СПУ, «Яблуко», СелПУ, ВО «Батьківщина»). 30 обласних організацій не мають жодного районного чи міського представництва. А вісім партійних організацій протягом уже півтора—трьох років не можуть обрати своїх керівників.

Найбільша кількість легалізованих первинних організацій політичних партій налічується в Новобузькому районі (80), Новоодеському (71), Жовтневому (70). Найменша — в Первомайському (13) і Березнегуватському (12) районах.

Незважаючи на щільне нагромадження партій, в орбіту їхньої діяльності потрапляє лише 10 відсотків населення області. Найполітизованішим є Веселинівський район, де на 100 виборців припадає 16 членів партії. Найнижчий показник у Жовтневому районі, де на 100 виборців — лише три члени партії.

Серед керівників партійних організацій переважають чоловіки — 59 відсотків. Але в Новоодеському і Новобузькому районах, де керівники райдержадміністрації і районних рад жінки, 65—70 відсотків керівників партійних організацій також представниці прекрасної половини. Середній вік партійного керівника — від 30 до 50 років.

«Старожили» і новенькі

Астрономічний термін «маса планети» цілком застосовувати як термін партійний. Якщо виходити з цього, то найвпливовішою в Миколаївській області є Аграрна партія України, членами якої себе вважають 14 284 особи. Для сільськогосподарського регіону — явище, яке цілком можна пояснити. Керівник партії Анатолій Козловський цілеспрямовано відстоює інтереси аграріїв у Верховній Раді. А пересічні члени партії, серед яких — авторитетні люди області, лобіюють інтереси селян у місцевих радах. До речі, у деяких з них створено фракції АПУ. Наприклад, у Миколаївській районній раді фракція АПУ складається з 32 депутатів, що становить 59 відсотків депутатського корпусу.

Майже 10 000 членів налічує СДПУ(о). Лідер обласної організації Микола Єропунов поєднує партійну роботу з державною службою. Молода і самодостатня партія впевнено заявляє про себе. Цікаво, що лідер молодіжного крила, 24-річний юрист Андрій Кристенко, можливо, увійде в історію як найбільш «довготривалий» кандидат у депутати Миколаївської міської ради. Протягом восьми місяців після перемоги на виборах він не може стати до виконання депутатських повноважень, які до того ж визнано і судом. Але у міської виборчої комісії щодо цього власна думка... Фракції СДПУ(о) успішно працюють у Вознесенській районній і міській, у Первомайській міській і Березанській районній радах.

«Старожилом» у Миколаївській області вважають Народно-демократичну партію, яка налічує у своїх лавах 3200 осіб. Особливої популярності НДП досягла за часів прем'єрства нашого земляка Валерія Пустовойтенка і зуміла зберегти свій вплив, особливо серед інтелігенції. Сьогодні організація має партійні представництва у більшості районів і міст області.

Нині активізувала поповнення своїх лав Партія регіонів України, яка налічує вже майже шість тисяч членів.

За принципом «місництва»

Після закінчення виборчої кампанії 2002 року досить активно відбувався процес структурування депутатського корпусу обласної, районних і міських рад шляхом створення депутатських груп, налаштованих на підтримку діяльності місцевих органів влади. Так, депутатська група «Миколаївщина», створена у складі обласної ради, налічує на сьогоднішній день 60 членів (загальний склад 72 людини). Депутатську групу очолює депутат облради, голова облдержадміністрації Олексій Гаркуша. На рівні районних рад найчисленнішими є групи «Снігурівщина» (52 депутати з 59), «Баштанщина» (44 з 60), «Арбузинщина» (35 з 42) і «Врадіївщина» (30 депутатів з 36).

«Зоряні скупчення і асоціації»

Ці терміни з підручника астрономії можна застосовувати і до четвірки опозиційних партій. Керівники КПУ, НРУ, СПУ, ВО «Батьківщина» залюбки ділилися з кореспондентом газети «Голос України» своїми планами і власним баченням політичної ситуації. Були достатньо переконливі й відверті, не напускаючи надмірного туману і на скочуючись у «чорні дірки».

Серед опозиційного політикуму найчисленніша обласна партійна організація ВО «Батьківщина». Щоправда, її лідер Роман Забзалюк заявляє, що половина членів партії — пасивні учасники політичного процесу. До президентських виборів члени «Батьківщини» готуються вже нині — беруть участь у різноманітних семінарах, що їх проводять за зарубіжними методиками, формують інститут уповноважених для роботи в усіх виборчих дільницях області.

Традиційний миколаївський «червоний пояс» налічує понад чотири тисячі членів КПУ. На обласному рівні партія відмежовується від колишніх соратників по боротьбі, хоча й співробітничає з ними в політичних заходах. За словами першого секретаря обкому КПУ Володимира Матвєєва, участь в акції «Повстань, Україно!» спільно з СПУ, «Нашою Україною» та «Батьківщиною» не принесло КПУ очікуваних політичних дивідендів. Першочергове завдання партії — розширення структури для можливості в подальшому представити в кожній виборчій дільниці двох членів КПУ. Комуністи мають фракції в Миколаївській міськраді та трьох райрадах, видають партійну газету «Трудовая Николаевщина».

Блок «Наша Україна» в Миколаївській області представляє НРУ. Є, звичайно, й інші партії, але їхній вплив на розповсюдження національно-демократичних ідей незначний. А крайова організація НРУ за десять років існування залучила до своїх лав півтори тисячі членів. Обласна організація НРУ виділяється активністю у проведенні культурно-національних акцій. За ініціативою Руху в Миколаєві проводять конкурс української патріотичної пісні «Червона калина», огляд вертепів, конкурс гумору «Сміхослов», конкурс фольклорної інструментальної музики імені Миколи Аркаса, конкурс публіцистичних статей імені В'ячеслава Чорновола.

Основним завданням обласної організації СПУ (півтори тисячі прихильників) нині є реєстрація первинних організацій та їх укріплення. Тетяна Сижук, другий секретар обкому СПУ вважає, що найефективнішим методом є безпосередня розмова з виборцем, так звана система «від дверей до дверей». Партійні активісти розносять агітаційні листівки, спілкуються з людьми, з'ясовують їхні проблеми. Для привертання уваги виборців до діяльності партії і питань соціально-економічного розвитку

Мал. Віктора ПОПОВА.

країни соціалісти використовують «звукові пікети».

Незважаючи на відмінності в ідеології, поглядах і оцінках представників опозиційних сил, багато які з їхніх висновків досить сильно здивували. По-перше, ніхто не казав про протистояння з місцевою владою. Свої стосунки характеризують як толерантні й незалежні. А, приміром, обласна організація НРУ навіть проводить заходи за підтримки Миколаївського міськвиконкому й управління у справах сім'ї та молоді облдержадміністрації.

По-друге, всі однозначно висловилися за необхідність проведення політичної реформи. До того ж змогли дійти до деяких спільних пропозицій до проекту Закону України «Про внесення змін до Конституції України», які було озвучено на зборах громадськості з участю «четвірки».

І, по-третє, керівники обласних організацій не приховували розчарувань у пасивності громадян. Можливо, це явище пояснюється тим, що за два роки рівень бідності в області зменшився вдвічі. Тенденцію до зменшення рівня бідності підтвердило й соціологічне дослідження, яке проводили фонд «Демократичні ініціативи» та компанія «Соціс». Відповідаючи на запитання соціологів, 51,3 відсотка мешканців Миколаєва визначили матеріальне становище своєї родини як середнє, 3 відсотки — як вище за середнє. Як повідомив директор фонду «Демократичні ініціативи» Ілля Кучеров, ці результати зумовили приємне здивування у керівників фонду.

Влада і партії

Стосовно цієї-таки влади, то глава Миколаївської облдержадміністрації Олексій Гаркуша обрав свою методику спілкування з лідерами обласних організацій партій. Він запропонував їм проведення виїзних засідань «круглих столів», що дає змогу представникам об'єднань знайомитися з проблемами мешканців області безпосередньо на місці. Голова облдержадміністрації не боїться знайомити місцевий політикум з найпроблемнішими районами області. А в квітні Олексій Гаркуша провів засідання «круглого столу» з керівниками обласних організацій політичних партій, на якому обговорювали проект закону «Про внесення змін до Конституції України». До того ж кожний, незважаючи на розбіжності в поглядах, цілком спокійно висловив усе, що думав про політичну реформу.

Незважаючи на високу сонячну активність цього літа, активність політична регіонові не загрожує. За винятком можливих невеликих сплесків у дні святкування державних свят.

Загалом на політичному небосхилі спокійно. Поки що. Не треба бути великим астрологом чи політиком, щоб передбачити — осінь готує нам якісь сюрпризи.

Олена ІВАШКО.
Миколаївська область.

*Сюрпляс — вид велосипедної гонки, під час якої спортсмени поступаються місцем лідера одне одному.

МОНІТОРИНГ

Партії, які вибираємо-2

Триває вивчення нашими власними кореспондентами громадської думки щодо оцінки діяльності парламентських партій.

Цього разу за п'ятибальною системою законотворчу роботу депутатських груп і фракцій оцінювали жителі **Дніпропетровської, Кіровоградської, Полтавської та Херсонської областей.**

Ось які отримали в підсумку результати:

Соціалістична партія України — 3,1 бала,
Блок Юлії Тимошенко і «Наша Україна» — по 2,9,
Комуністична партія України — 2,77,
СДПУ(о) — 1,85,
Аграрна партія України — 1,7,
«Регіони України» — 1,6,
Партія промисловців і підприємців — «Трудова Україна» — 1,36,
Народно-демократична партія України — 1,3,
«Європейський вибір України» — 0,7,
«Демократичні ініціативи», «Народовладдя» та «Народний вибір» — по 0,6 бала.

Ми вже звертали увагу на те, що все-таки, хоч і незначною мірою, існують регіональні відмінності. Скажімо, у Дніпропетровській області трійка «призерів» виглядає так: Соціалістична партія —3,5 бала, «Наша Україна» — 3,2, Компартія України — 3. На Кіровоградщині перші троє — Соціалістична партія, яка набрала 3,15 бала, Блок Юлії Тимошенко — 3 і лише на третьому місці розташувалася «Наша Україна», яка одержала 2,85 бала. Полтавці ж виставили «Нашій Україні» 3,85 бала, Соціалістичній партії України — 3,75, Блоку Юлії Тимошенко — 3,05. А от у жителів Херсонської області своя думка. Тут лідирує Блок Юлії Тимошенко з результатом 2,45 бала. На другому місці об'єднані соціал-демократи, які отримали 2,2 бала. За ними розташувалися комуністи — 2 бали.

Отже, як показало й попереднє опитування громадської думки, більшість громадян у цих регіонах переконана, що парламентська, зокрема законодавча, діяльність опозиційних партій більше відповідає їхнім інтересам. Напевне, лідерам партій, які ввійшли до складу парламентської більшості, варто задуматися над питанням: чому пересічні громадяни налаштовані критично до їхньої діяльності. Тим більше, що, за статистичними даними, життя в країні поступово поліпшується.

І, напевне, не варто все списувати лише на «піарівські» акції протесту типу «Повстань, Україно!», які регулярно організовувала опозиція. Все ж таки медійні можливості партій парламентської більшості не можна навіть зіставляти з можливостями опозиції. Може, їхній потенціал використовується надто нераціонально і нерозумно?

Крім того, хотілося б ще раз звернути увагу на те, що значної шкоди провладним партіям завдало те, що народні обранці — про це ми вже писали в попередньому огляді — розбіглися по партійних квартирах. Бо, скажімо, на Херсонщині майже 40 відсотків респондентів нічого не знають про діяльність депутатських груп і фракцій. Дещо краща картина в інших регіонах. Однак і там майже нічого не знають ні про «Демократичні ініціативи», ні про «Європейський» чи «Народний вибір». Зрозуміло, до складу цих депутатських груп в основному входять народні обранці, які балотувалися в мажоритарних округах. Однак, схоже, працюючи з виборцями, вони продовжують бути «одним у полі воїном».

Володимир КОРОЛЮК.

Тамара ПРОШКУРАТОВА: «Я з освіти не пішла, але на круги своя не вернуся»

ХТО Є ХТО

Із дос'є «ГУ». Тамара ПРОШКУРАТОВА. Народний депутат України. Народилася в селі Золотоношка Драбівського району Черкаської області. Закінчила Переяслав-Хмельницьке педагогічне училище (1977), філологічний факультет Черкаського державного педагогічного інституту (1983). До обрання народним депутатом —вчителька Драбівської загальноосвітньої школи. Обрана до парламенту за списком Соціал-демократичної партії України (об'єднаної) під номером два, член СДПУ (о) і фракції цієї партії у ВР. Заслужений учитель України, Герой України (2001). Син Олексій — студент Переяслав-Хмельницького педагогічного університету.

Фото Миколи БІЛОКОПИТОВА.

— Перед парламентськими виборами другий номер у виборчому списку СДПУ (о) залишався вакантним аж до партійного з'їзду. На з'їзді у вас помітно тремтіли руки і голос — тож, схоже, рішення партії було несподіваним і для вас?

— Напередодні 2002 року мене запитали, чи я згодна балотуватися кандидатом у народні депутати у виборчому списку СДПУ (о). Я була переконана, що ця партія потрапить до парламенту, але не сподівалася отримати такий високий номер у списку. Сама дізналася про це лише на з'їзді. Важко передати мої тодішні відчуття. Усе-таки другий номер, відразу після лідера партії, вище номера першого Президента України — це величезна відповідальність.

Було дуже непросто зробити такий крок у велику політику, поміняти свій устрій. Я пропрацювала 25 років у одній школі, яку закінчила і до якої повернулася вчителькою після інституту, я любила свою роботу. Тобто все моє свідоме життя було пов'язане зі стінами однієї школи. Але і тепер кажу: я з освіти нікуди не пішла. У парламенті працюю в Комітеті з питань науки та освіти.

— Чи швидко адаптувалися у Верховній Раді? Яку тактику обрали?

— Під час найпершого засідання у сесійній залі мене вразило те, як безцеремонно, безкультурно деякі депутати сипали образливі слова на адресу Президента, влади, інших політичних сил, дивувало, як люди з вищою освітою можуть отак принижувати один одного. Спочатку приглядалася, але досить швидко включилася у депутатську роботу над проектами законів і проектами постанов. Скажімо, нині на розгляді у парламенті перебуває мій законопроект про кредитування освіти, а в регіонах проведено понад 250 зустрічей із виборцями. Не раз виступала на парламентських слуханнях, «Днях Уряду». Але беру слово лише з тих питань, у яких розуміюся. Не хочу наслідувати деяких колег, які виступають з абсолютно всіх питань, навіть не вникаючи у них.

— Але у великій політиці ви ще не професіонал. Не лякає, що можете стати просто маріонеткою в чужій грі?

— Ні. Те, що я стала членом СДПУ (о) — мій свідомий вибір. Ніколи не була раніше в жодній партії. Я прийшла до парламенту в складі цієї команди і ніколи їй не зраджу. СДПУ (о) — це найсамодостатніша партія, яка має свою ідеологію та історію, сильних лідерів.

— А кого вважаєте своїм учителем у політиці?

— Безумовно, Леоніда Макаровича Кравчука. Це людина, яка глибоко розуміється в дуже багатьох питаннях, і в законодавстві, і в політиці. Завжди прислухаюся, як мудро, розумно й водночас просто і доступно він говорить.

— Які правила гри у великій політиці приймаєте, а які ні?

— У будь-яких правилах гри має переважати здоровий глузд. Не можу збагнути, коли блокують закони, навіть не політичного, а соціального характеру, коли депутати не голосують за них лише тому, що така була позиція фракції, блокують трибуну. Адже кожен депутат, ідучи до парламенту, казав, що він відстоюватиме не власні політичні інтереси, а закони на користь держави і народу. Хоча визнаю таке правило, як політична домовленість.

— А якщо трибуну парламенту блокуватиме фракція СДПУ (о), приєднаєтеся до своїх колег?

— Я гадаю, що марно мої колеги трибуну не блокуватимуть, а якщо таке трапиться, то впевнена, що депутати з моєї фракції просто не допустять, щоб жінка блокувала трибуну, а зроблять усе самі.

— У фракції СДПУ (о) ви єдина жінка. Як до вас ставляться чоловіки із фракції?

— Як до бойової подруги.

— Чи залишається, окрім політики, час на себе —завітати до косметичного салону, поблукати по магазинах, приготувати щось смачненьке чи мати якесь захоплення?

— Люблю вишивати, малювати. У своїй школі я розмалювала всі стіни. Ходити по магазинах ніколи не любила, іду до них лише тоді, коли треба щось придбати. Відвідувати перукарню, косметичний салон, безумовно, повинна кожна жінка. За будь-якої завантаженості треба завжди добре виглядати. Куховарити дуже люблю, а найбільше — готувати борщ, торти й желе. Але зараз мешкаю в готелі, доводиться багато їздити у відрядження, часу на приготування не вистачає, тож харчуюся в їдальні Верховної Ради. На вихідні приїздить мій син. Намагаюся регулярно відвідувати маму, яка живе у Драбові. Щоправда, город цього року я не садила.

— А чи зможете колись знову повернутися до своєї школи?

— Я відповіла б словами Миколи Луківа: «Не вертайся на круги своя — нічого це, крім болю, не приносить». Не знаю, як складеться доля, але до своєї школи я вже, мабуть, не повернуся. Двічі в одну воду не ступити.

Інтерв'ю взяла Юліана ШЕВЧУК.

Як і раніше, вдома самі

ПОВЕРТАЮЧИСЬ ДО НАДРУКОВАНОГО

Тут усі — прип'ятські і знають одне одного сто років. Ще по тому життю. А з цього вони продовжують іти, залишаючи своїх дітей під опіку тих, хто поки що живий... А іноземці, які вже багато років допомагають чорнобильцям, ніяк не можуть збагнути, чому киян, очаківців і всіх, з ким поряд давно оселилося людське горе, їхній біль не обходить.

Костя вчиться ходити!

Рік тому «ГУ» писав про Костика, який «усиновив» собі батьків — Фридеріку та Християна Хуссельс із Німеччини. Нагадаю: в один із своїх численних приїздів до України з гуманітарною допомогою для чорнобильців подружжя Хуссельс відвідало дитячий будинок «Берізка» в Києві і побачило «свого» сина. Від нього, який народився без правого тазостегнового суглоба, лівого стегна й обох малих гомілкових кісток, мати відмовилася одразу. З таким діагнозом Кості практично не мав шансів знайти нових батьків в Україні. Коли хлопчика відвозили до Німеччини, то прийомні батьки навіть не були впевнені, що до недорозвинених культяшок дитини буде можливо прикріпити протези. Пам'ятаєте фотографію Кості з його німецьким татом? Тепер Костя Хуссельс уже не тільки добре говорить німецькою, а й ходить! Поки що, правда, з милицями. Але лікарі кажуть, що скоро вони йому не знадобляться.

Турбота про усиновленого українського малюка і ще п'ятьох дітей забирає у подружжя багато часу, але вони стежать за роботою створеного ними фонду «SOS-86. Діти Чорнобиля в Заурланді», котрий уже переріс в організацію «Друзі України». Подружжя Хуссельс також продовжує підтримувати дружні відносини з Міжнародною асоціацією «Допомога сім'ям Чорнобиля». До речі, її президент Георгій Бацула та віце-президент Галина Брежницька стали хрещеними Кості Хуссельса. Отже, малюк у майбутньому не втратить зв'язків з Батьківщиною.

Що ж сталося після публікації матеріалу «Вдома самі»? Чи відгукнулися вітчизняні меценати? З такими запитаннями я звернулася до Бацули й Брежницької. І з'ясувалося: новина про те, що один із героїв мого торішнього репортажу навчився ходити, мабуть, найпозитивніша.

Багаті теж плачуть

Чорнобильських організацій тільки в Києві величезна кількість. І діяльність деяких, м'яко кажучи, викликає недовіру людей. Тим паче — меценатів. Можливо, в цьому проблема?

— Нас як перевіряли, так і перевіряють, — з гіркотою констатує президент. — А придратися не можуть! То намагаються в чомусь іншому палиці в колеса вставляти. Наша чергова проблема — одержання ліцензії на діяльність благодійного медичного центру. До речі, він занесений до нашого статуту, в якому зазначено, що ми не займаємося комерцією і не хочемо займатися. У нас є дорога апаратура, на якій ми можемо досліджувати щитовидку в наших дітей і дорослих. Апаратуру нам подарували японці, а доукомплектації центру сприяли німці. При цьому ми їм гарантували, що обстеження буде тільки безплатне. Іноземці нам вірять, інакше стільки років з нами не співробітничали б. А в Києві на нас тиснуть, зокрема Міністерство охорони здоров'я. Хочуть, щоб ми зареєстрували медичний центр як комерційне підприємство. Але, зробивши це, ми, не одержуючи прибутку, змушені будемо платити податки! Нам держава не дає грошей. Зате асоціація, крім того, що подає всі звіти про свою некомерційну діяльність до податкової, митної, до Кабінету Міністрів, ще й допомагає місту. Щороку на 7 млн. євро! Немає в Києві такої лікарні, до якої б ми не передавали гуманітарну допомогу. Але головне те, що, одержуючи гуманітарний вантаж, скажімо, з Німеччини, ми звітуємо за нього перед німцями. Якщо питання з медичним центром не вирішиться, вони просто заберуть у нас обладнання...

Після того, як у «Голосі України» вийшов матеріал, я давав інтерв'ю ще кільком газетам, де постійно підкреслювала: «У нас є все, крім грошей». І ще. Якщо нам ніхто не хоче допомагати, то ми просимо лише, щоб нам не заважали працювати. І пам'ятали, зокрема в мерії, що ми є. Знаєте, як прикро, коли німці, японці нам допомагають, дають гроші, роблять усе можливе для наших хворих дітей, а потім чиновники, оглядаючи наші у прямому розумінні з миру по нитці облаштовані приміщення, заявляють: «О, ви такі багаті! Вас треба не звільняти від орендної плати, а брати вдвічі більше». Хіба хтось пам'ятає, що ми вселилися в розвалюху й жодної копійки не одержали на те, щоб відремонтувати напівзруйнований будинок колишнього дитсадка на Троєщині?.. Нині ми хочемо, щоб Київ дав згоду на приватизацію. Це ще більше привабить іноземців.

Діти заробляють гроші на будівництво їдальні

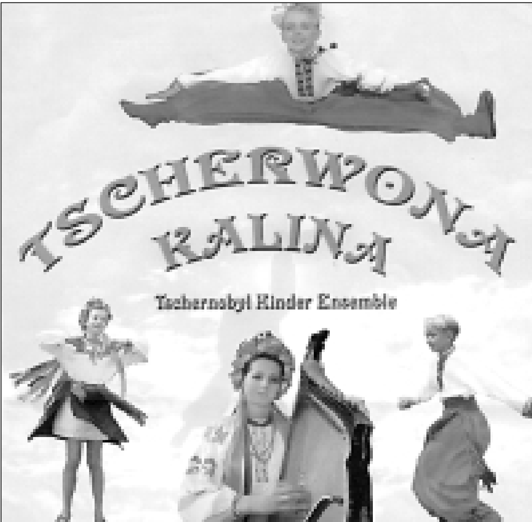

Узагалі, Георгій Іванович більше любить не скаржитися, а говорити про плани на майбутнє і те хороше, що вдалося зробити. Всупереч усьому. Наприклад, він дуже натхненно розповідав, як раділи величезним подарункам жителі сіл Макарівського району. Асоціація направила туди одразу кілька величезних вантажівок з гуманітарною допомогою, зібраною німцями до свята. Або про те, що незабаром в асоціації для їхніх дітей почнуть працювати курси німецької мови. На додачу до існуючих курсів японської. Але негативу більше, ніж досягнень, і, вочевидь, дуже вже наболіло.

— Нині для нас головне — відкрити сезон в «Южанке», — каже Бацула. — З 15 червня хочемо, щоб розпочався перший заїзд. Нинішнього літа треба буде оздоровити дуже багато дітей, а проблеми, які ми намітили вирішити ще торік, досі не вирішено. Головна — будівництво їдальні. Та, що є, нікуди не годиться...

Я вже розповідав вам, що базу відпочинку «Южанка» на березі Чорного моря під Очаковом «підняли на ноги» японці. Зокрема, фотожурналіст Рюїті Хірокава. Колись він приїхав зробити фоторепортаж про Чорнобильську трагедію. Побачене й почуте так вразило його, що, повернувшись до Токіо, він вирішив заснувати фонд. Потім знову приїхав до України, прийшов в асоціацію і досі є одним із надійних партнерів. За рахунок коштів фонду було збудовано й обладнано два корпуси «Южанки». А цього року, коли ми звернулися до нього, Хірокава сказав: «Нэт деньги». І дав поки що лише третину того, що ми в нього просили. Загалом на будівництво потрібно 250 тисяч євро. Звернулися також і до наших німців. Постійний друг Анна-Ліза Прок відгукнулася. Вона організувала в Німеччині гастролі нашого фольклорно-хореографічного ансамблю «Червона калина». Діти об'їздили вже півсвіту. Тільки в Японії побували п'ять разів! Там вони давали благодійні концерти, гроші від яких пішли на ліки для хворих чорнобильських дітей. Тепер ми сподіваємося, що наші діти, які постраждали внаслідок Чорнобильської трагедії, допоможуть зібрати в Німеччині гроші для будівництва їдальні на базі на Чорному морі, де оздоровлюватимуться вони самі і їхні ровесники. При цьому дуже хотілося б, щоб керівництво Очакова не перешкоджало нашому майбутньому будівництву. Боюся, щоб не вийшло так: японці з німцями подадуть руку допомоги, а наші почнуть морочити голову. Нині начебто досягнута домовленість, і керівництво Очакова, зокрема глава адміністрації Олександр Россель та його заступник Володимир Рибайчук розуміють, що будівництво теплої їдальні, яка відповідала б усім санітарним нормам, дасть змогу оздоровлювати наших дітей не лише влітку, а й узимку.

Коли Бацула каже «наші діти», то має на увазі не абстрактне поняття, адже членство в асоціації фіксоване — 26 тисяч. Це сім'ї, евакуйовані із 79 сіл 30-кілометрової зони. І за статутом допомога надається лише членам асоціації. Але трапляється, що сюди, на Троєщину, приходять представники й інших чорнобильських організацій, лікарень, багатодітних та малозабезпечених сімей. Тоді, коли ми розмовляли, до асоціації зайшла старша медсестра Галина Тишкевич із клініки радіаційної медицини під керівництвом професора Ангеліни Нягу. «Ми так вдячні «Допомозі сім'ям Чорнобиля», адже всі ліжка, всі возики, які в нас є, ми отримали від них у подарунок!» — підкреслила вона.

Коли Бацула бачить чужі сльози, то не може сказати «ні». А ось його сліз ніхто бачити не бажає.

Їду шукати нових спонсорів

Віце-президент асоціації Галина Брежницька під час нашої розмови намагалася згладжувати гострі кути. Мовляв, у «ГУ» і без того знають про наші проблеми. От тільки, мабуть, про них ніхто не читає. Це ж не світська хроніка. Кому цікавий чужий біль?! В Україні вже як належне сприймають те, що іноземці надають чорнобильцям допомогу.

Нагадаю, що Галина Іванівна — «першовідкривач» у справі оздоровлення чорнобильських дітей за кордоном: щомісяця автобуси з Німеччини везуть їх у чисту зону, де вони відпочивають у німецьких сім'ях. Щороку німецькі організації оздоровлюють понад тисячу дітей. А для дітей-сиріт і напівсиріт організовано спеціальний відпочинок у німецькому таборі санаторного типу. Крім того, і про це також писав «ГУ», — німці організували цільову щомісячну фінансову допомогу таким дітям. Для сиріт 20 євро — величезні гроші.

— Ось їду в місто Гайдельберг на організовану Фондом Фрідріха Еберта конференцію німецько-українських неурядових організацій, — не втрачає надії Галина Іванівна. — Шукатиму нових спонсорів. На подібній конференції в Києві ми придбали багато друзів.

У асоціації вже більш як вісім постійних іноземних партнерів — у Японії, Німеччині, Іспанії. А ось в Україні охочих допомогти як не було, так і немає.

Яна СТАДІЛЬНА.

А ЯК У НИХ?

Чи можна прожити в Угорщині на саму пенсію?

Можна, якщо ви, скажімо, професор. Або маєте особливі заслуги перед батьківщиною. Доктор Антал Йожа на пенсії вже п'ятнадцять років. На життя не скаржиться. Бо, за його ж зізнанням, професура пенсійного віку в Угорщині не бідує.

Пенсія пана Йожа складається з трьох частин. Перша формується з огляду на рівень заробітної плати в останній рік роботи та середню зарплату протягом 20 робочих років. Також пан Йожа отримує надбавку за докторський ступінь. І нарешті — допомогу від Академії наук. Щоправда, слово «допомога» — не дуже влучне. Бо саме ця третя частина пенсії обкладається податком, до того ж максимальним у країні — 40 відсотків.

«Нині у нас багато говорять про пенсійну реформу. Ми сподіваємося, що кошти, які професура отримує від академії, податком не обкладатимуться. Адже це — частина пенсії. А, можливо, податок залишиться, але зросте сума. Ходять чутки, що розміри всіх пенсій буде піднято до європейського рівня, але тоді їх обкладатимуть податком. Не знаю, про що домовляться уряд і парламент. Але, думаю, реформа відбудеться не найближчим часом».

На що вистачає професорської пенсії? Пан Йожа не назвав точний її розмір, але сказав, що за ці кошти він може жити, продовжувати наукову роботу, утримувати приватний будинок у найпрестижнішому районі Обуда, платити за навчання сина у вузі. На його пенсію також живуть два студенти — онуки його однокласника. Хлопці приїхали з Трансильванії і нині мешкають у будинку пана Йожі... І ще один момент. Пан Йожа вже кілька років — вдівець і отримує шість відсотків від пенсії дружини. До речі, його син, доки йому не виповниться 25 років (адже він не працює, а вчиться), отримує 20 відсотків від пенсії матері.

А якщо пенсія померлих чоловіка чи дружини більша за пенсію вдівця, то ті можуть відмовитися від своєї і взяти пенсію своєї половини. Це право їм гарантує закон. Саме так роблять колишні домогосподарки, які отримують мінімальну допомогу від держави.

Узагалі, згідно зі статистикою, найбідніші пенсіонери — це колишні домогосподарки і колгоспники: 17—18 тисяч форинтів (приблизно 65 доларів) на місяць — сума, на яку в Угорщині прожити неможливо. І якщо сільські мешканці ще якось викручуються, бо мають садибу, город, то міським доводиться на старості років затягувати паски. Дві третини від цієї суми зазвичай доводиться віддати за комунальні послуги. Щодо решти... Для порівняння, кіло свинини — 900—800 форинтів, картоплі — 200 фор., моркви — 100 фор., сметани — 380—450 фор., десяток яєць — 230 фор., 100 грамів масла — 200—250 фор... 1 долар — 270 форинтів. Рахуйте і порівнюйте.

А взагалі середня пенсія по країні — близько 40 тисяч форинтів (майже 160 дол., тоді як мінімальна зарплата — 50 тисяч або 185 дол.). Щоправда, самотні пенсіонери, які опинилися за межею бідності, можуть отримати дотації зі спеціального фонду, який формується з надходжень з місцевого та державного бюджетів. Можуть і підробляти. Але є одна умова: якщо пенсіонер отримує повний оклад, то пенсії він не побачить. І нарешті — допомога від страхових агентств. А в Угорщині страхування життя, житла, машин тощо — досить поширене явище. Отож, якщо Бог милував людину і вона змогла дожити до пенсії, так і не скориставшись своєю страховкою, то страхова компанія щомісяця додає до пенсії ще 15 її відсотків. І нарешті останнє — всі пенсіонери без винятку мають право на безплатний проїзд не тільки в межах міста, а й по всій Угорщині.

Ось так живуть угорські пенсіонери. По-різному. Хтось бідує, хтось зводить кінці з кінцями. А хтось насолоджується вільним часом, не думаючи про хліб насущний.

Наталя ФІЛІПЧУК.

Термінатора — в губернатори!

Арнольд Шварценеггер усерйоз замислюється над питанням про висування своєї кандидатури в губернатори штату Каліфорнія. Однак це стане можливо лише після того, як нинішнього літа на екрани вийде «Термінатор-3: повстання машин».

Шварценеггер, за партійною приналежністю республіканець, давно виношує ідею стати на чолі уряду Каліфорнії. Однак, за власним зізнанням, нині не думає про це, оскільки робота з просування на кіноринок нової серії «Термінатора» забирає в нього багато сил.

«Коли я зможу сказати, що хочу балотуватися, —зазначив кіноактор, — то говоритиму на цю тему з родиною і близькими друзями». За його зізнанням, вирішальне значення матиме порада його дружини — тележурналістки Марії Шрайвер, яка, до речі, є представницею політичного клану Кеннеді і належить до Демократичної партії. «Вона має дати мені зелене світло», — сказав Шварценеггер, маючи на увазі думку дружини.

ФОТОФАКТ

Сінгапурські лікарі заявили, що ризикнуть прооперувати сестер-близнюків Ладан (зліва) та Лейлу Бейджан з Ірану, які народилися з головами, що зрослися. Лікарі погодилися на операцію після того, як обстеження сестер показало: оперативне втручання в даному разі можливе.

Фото АП.

Тбіліський Гудіні

Грузинський ілюзіоніст Зураб Вадачкорія у День незалежності Грузії успішно повторив трюк уславленого американського ілюзіоніста Гаррі Гудіні. Перед очима кількох сотень глядачів, які зібралися на «Сухому мості» через Куру в центрі Тбілісі, на фокусника надягли наручники. Потім його зв'язали ланцюгами і зачинили у залізній скрині, котру також обв'язали ланцюгами. Потім до «сейфа» приладнали три двадцятикілограмові гирі. Після всіх цих маніпуляцій підйомний кран опустив скриню в річку. За дві хвилини під оплески глядачів Вадачкорія з'явився на поверхні води.

Тамаз ЛОМСАДЗЕ.

Тбілісі.

Виховуючи етичність

В Інституті журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка відбулася досить неординарна, як для сучасної журналістики, подія, а саме «круглий стіл» на тему: «Етичні стандарти журналіста: вітчизняний та світовий досвід». Провідні науковці інституту розглядали етичний кодекс українського журналіста, ухвалений Профспілкою журналістів України.

За словами доктора філологічних наук, професора Володимира Шкляра, при створенні кодексу було враховано журналістський досвід сімнадцяти країн світу. Отож можна сказати, що в українському кодексі враховані світові досягнення. Однак написати, звісно, можна все, що завгодно, питання в тому, чи виконуватимуть написане.

Завідувач кафедри міжнародної журналістики інституту Тарас Петрів зазначив: «Для кожного журналіста етичний кодекс, передовсім, має бути в серці, у переконаннях. Не важливо, буде це досвід якоїсь однієї чи двох країн. Головне, щоб кожен український журналіст зрозумів, що ті етичні стандарти, які він реалізовує у своїй практиці, необхідно пронести через усе своє життя. Ті етичні стандарти, про які ми зараз говоримо, не обов'язково мають ґрунтуватися на якомусь величезному досвіді, якійсь уже виробленій доктрині чи якихось усталених схемах. Вони мають бути напрацьовані самим журналістом».

Тетяна ПАСОВА.

На землі гетьмана Богдана

Дні «Голосу України» в Черкаській області

(Початок на 1-й стор.).

Під Замковою горою

Ще на під'їзді до міста подорожній здалеку побачить стрімку гору. На ній — могутню постать Богдана Хмельницького. Височить вона над Чигирином і ніби кличе до себе. Гетьман стоїть в оточенні старшин, козацтва, селян з владно піднятою вгору булавою.

Пам'ятник видатному полководцю на Замковій горі — символ гетьманської столиці України XVII століття.

Натхненний величчю Богдана Хмельницького і побаченим з вишини краєвидом подорожній спуститься крутими східцями з гори до історичної частини міста і... зупиниться вражений.

Зупинилися й ми. І здивувалися. Особливо ті «голосоукраїнці», які вперше ступили на чигиринську землю. У центрі міста, перед будинком райдержадміністрації, по суті, на місці колишньої резиденції Богдана, й досі бовваніє... бронзовий вождь світового пролетаріату. У забруднених червоною фарбою штанях і черевиках. З Замкової гори, від фортеці Петра Дорошенка, грізно поглядає на нього великий гетьман і гнівається на «правнуків поганих»: чому не увічнено тут лицарів-полковників — Івана Богуна, Максима Кривоноса, Івана Золотаренка?..

— Питання про знесення пам'ятника Ульянову-Леніну з центрального майдану не раз обговорювалося, —відповів директор Національного історико-культурного заповідника «Чигирин» Василь Полтавець. — Зверталася до влади та чигиринців й чимала група творчої інтелігенції України і Черкащини із закликом привести в історичну відповідність колишню резиденцію гетьмана.

Із неприємним враженням, розповіли наукові співробітники заповідника, залишають центр міста й іноземні гості — українці. Для них Чигирин — символ і втілення української державності. Вони приїжджали зі щирим бажанням фінансово допомогти відновити гетьманську резиденцію, посольську вулицю, храми. Однак чужинецька, дисонансна козацькому Чигирину постать головного більшовика імперії, котру протягом дванадцяти років незалежності України оберігає місцева влада, охолоджувала патріотичні пориви братів-українців.

■ ■ ■

У першій історичній столиці досі не побував міський голова сучасної столиці України Олександр Омельченко. І не посадив київського каштана.

■

Поміркованo ставиться до «дилеми з вождем» міський голова Вадим Зелений. Він, аспірант Академії державного управління при Президентові України, вважає, що на все свій час. Тобто для Чигирина він ще не настав. Хоч у такому самому черкаському райцентрі, Городищі, хіба що менш знаменитому, ніж батьківщина гетьмана, рішенням міськради пам'ятник Леніну давно знесли. І зосталися живі всі ветерани-комуністи, і не впало Городище...

Залишилася сама булава

Молодий градоначальник поділився насущними проблемами 13-тисячного Чигирина. Їх багато. Найголовніша —немає базового, солідного підприємства, яке відраховувало б левову частку коштів у скарбницю міста. Втім, хоча і є, але не поповнюють бюджет, дрібні виробництва. Вони «прихватизовані» і розграбовані, як, наприклад, молокозавод. Або перебувають у стадії реконструкції. Завод продтоварів, який кілька років перебував з рук у руки, тільки нещодавно знайшов собі господаря. Не має Чигирин навіть свого хлібозаводу. Єдина у райцентрі пекарня облспоживспілки не задовольняє попиту і потреб споживачів. Хлібобулочні вироби доводиться завозити з Черкас або з сусідньої Кіровоградської області. Занепали невеликі підприємства легкої промисловості —хутрова та шкіргалантерейна фабрики. Звідси — масове безробіття чигиринців.

Особливо потерпають будівельники колишньої Чигиринської АЕС, а згодом теплостанції. Побудовані там «спальні» райони та їх соціальна інфраструктура — головний біль місцевої влади. У 1995 році держава виділила для колишньої гетьманської столиці значні кошти. Великомасштабно, з участю Президента України, було відсвятковано 400-річчя від дня народження Богдана Хмельницького. Разом з феєрверками розтанули у небі сотні тисяч гривень, котрі знадобилися б для газифікації міста, ремонту райлікарні, шкіл, бібліотек. До речі, розпочате ще тоді, вісім років тому, спорудження багатофункціонального будинку, куди мали перейти з аварійних приміщень дитяча бібліотека, музична школа та центр дитячої творчості, досі не завершене. Чигирин адміністративно підпорядкований не Києву, не Черкасам, а району. А в районному бюджеті — «віють вітри, віють буйні». Сільське господарство так і не встало після аграрної реформи. Тваринництво, по суті, знищено, а рослинництво під тягарем торішнього обвалу цін і безгрошів'я ще довго не зіпнеться на ноги. «У Чигирині, крім пам'ятника гетьману та його булави, вже не залишилося нічого», — кинув якось спересердя один з керівників області на виробничій нараді. На жаль, у цьому гіркому жарті є чимала частка правди.

Кілька сільгосптовариств, мов розмінна монета, переходили від одного «інвестора» до другого. Коли у господарстві не залишалося вже більше нічого, крім боргів, його кидали напризволяще. Так сталося у Галаганівці, де колись був колгосп, потім КСП, а останні роки — військове сільгосппідприємство. Доведені до відчаю селяни збунтувалися. Розпайовану землю вони довірили фермерові Івановi Беспалому. Прийшов новий господар на руїну. І на 500 тисяч гривень боргу, котрий залишився йому в спадок від «вояків».

У Галаганівці

Наш журналістський десант Іван Федорович зустрів на колишній тракторній бригаді. Там було, ніби після війни. Два його сини, «один інженер, а другий юрист», Микола та Анатолій, ремонтували техніку. Тобто складали докупи брухт, що залишився від колишніх поденників. Допомагав їм коваль, Микола Олексієнко, «отаман» тих галаганівців, що виступили проти безладдя і беззаконня. Іван Беспалий з синами — не новачок у фермерстві. Починав ще 1992 року. Взяв покинуту ферму в оренду і вигодував близько 200 великовагових бичків. Разом з дружиною, Людмилою Андріївною, утримував і доїв 30 корів. Потім орендував 46, 100, 600 гектарів землі. Одержував одні з найвищих урожаїв зернових у районі. Колеги обрали його головою районної асоціації фермерів. Спочатку пайовики хутора Чернечого віддали йому свої земельні наділи в обробіток. І залишилися задоволені тим, як Іван Федорович розрахувався з ними. Селяни одержали по два центнери пшениці, по два — зернової суміші, по півцентнера соняшнику та різних круп. Розплачувався фермер і грішми. Після того, як власники земельних паїв села Галаганівки перейшли до Беспалого, в обробітку фермера стало близько двох тисяч гектарів землі. Та ще пустки-ферми, в яких вирізано «все живе і неживе».

— Я не сумніваюся у своїх силах, — розповідав Іван Федорович. — У мене трудиться двадцять два працівники. А в колишньому колгоспі їх було понад дві сотні. Але ми самі впораємося з весняно-польовими роботами. Піднімемо тваринництво. Он, бачите, оживає молочнотоварна ферма. Нам потрібна лиш допомога в одному — у кредитуванні...

Торік фермер узяв 600 тисяч гривень позички в місцевому відділенні Ощадбанку. Придбав на них комбайна, трактора, закупив елітні сорти насіння. Сподівався на добрий ужинок. Урожай справді видався на славу, однак віддав його перекупникам майже задарма. Повернути банку гроші не вдалося. А на посівну знову потрібен кредит...

— Від початку лютого ходжу по позичку, — казав Іван Федорович. — Був на прийомі у голови райдержадміністрації, заступника голови облдержадміністрації. Адже гроші можуть мені тепер дати лише під гарантію влади. Я вже заставив своє господарство на півтора мільйона гривень.

Поки що держчиновники не поспішають допомогти фермерові. А він не опускає руки. Навпаки — сповнений енергії, рішучості, козацького завзяття.

— Приїжджайте до мене через рік, — запросив на прощання. — Щоб побачити нове, міцне фермерське господарство.

— І оновлену Галаганівку, — додав сільський голова, колишній агроном Микола Потапенко. — У Івана Федоровича слово не розходиться з ділом.

Від Жовкви до Чигирина

У нашої експедиції до гетьманського краю була ще одна місія. Ми запропонували поріднитися двом стародавнім історичним містам — Жовкві й Чигирину — та однойменним районам.

Між цими географічними точками Західної і Східної України давно є сакральний зв'язок. У Жовкві очолював охорону польського короля батько майбутнього гетьмана України, представник української козацької старшини Михайло Хміль. У Чигирині Богдан Хмельницький творив військову адміністрацію, дипломатію, новий державний устрій України. Разом з «голосоукраїнською» делегацією прибув до гетьманської столиці заступник голови Жовківської районної держадміністрації Євген Янушевич. Посланець з Галичини привіз для нащадків козаків не лише пропозицію про укладання угоди на побратимство, а й «зелену грамоту». Це три красені-дубки, вирощені у Жовківському держлісгоспі і передані чигиринцям як символ міцної дружби. Євген Янушевич, міський голова Вадим Зелений, депутат Черкаської обласної ради від Чигиринщини Олександр Самойленко посадили дерева на території Національного історико-культурного заповідника, обабіч каплиці святої Покрови.

Під час зустрічі з головою Чигиринської райдержадміністрації Василем Корнієнком відбулася зацікавлена розмова про подальші кроки з укладання угоди про співпрацю і поріднення. Вирішили так: у жовтні нинішнього року Жовква відзначатиме 400-річчя від часу надання їй Магдебурзького права і в рамках святкових заходів й буде урочисто скріплено «акт злуки». Запрошення до Жовкви чигиринці вже отримали.

Попередній документ про майбутнє поріднення в легендарному місці — урочищі Холодний Яр, де розташоване Креселецьке лісництво. Разом з нами гість із Львівщини зустрівся з лісівниками, відвідав патріарха українських лісів, тисячолітнього дуба Максима Залізняка на хуторі Буда Половецька.

Юхим Демиденко з прапором Хмельницького

З клейнодом Хмельницького

Нам пощастило побувати в Національному історико-культурному заповіднику «Чигирин» на знаменній події. До козацької столиці знову повернулася бойова корогва-прапор гетьмана Богдана Хмельницького. І хоч поки що це — копія знаменитого оригіналу, який зберігається у Швеції, у військовому музеї Стокгольма, та встановлення гетьманського клейнода в Чигирині глибоко символічне.

Наукові співробітники музею Богдана Хмельницького щиро подякували добродійникові, старожилові Чигирина Юхиму Анастасовичу Демиденку та його родині, коштом якої відтворено святиню.

Про минуле й майбутнє колиски української державності говорили на урочистостях у Богдановому домі народний депутат України Володимир Єщенко, Василь Корнієнко, Вадим Зелений, Олександр Самойленко, музейні працівники. Висловили свій погляд і журналісти «Голосу України». Ми глибоко переконані в тому, що Чигирину треба якомога швидше надати особливий статус — першої гетьманської столиці Української держави. Лише великомасштабна державна програма з відтворення пам'яток історії, культури і природи приверне приватний інвестиційний інтерес до цього краю.

■ ■ ■

Чигирину треба якомога швидше надати особливий статус — першої гетьманської столиці Української держави.

■

Тільки стародавні і відроджені фортеці, вали, храми, козацька минувшина, згадкою про яку сповнений кожний клаптик цієї землі, наповнять скарбницю краю. Історія повинна працювати на людей. А люди — на історію. На туристичний бізнес. У Чигирині збереглося багато стародавніх промислів і ремесел. Є чудові фольклорні колективи. Є козацтво, кобзарі. Тільки потрібно все оте розмаїття організувати, показати — і охочих відвідати Чигирин XVII століття, Суботів, Холодний Яр буде багато.

Тільки самим чигиринцям потрібно не дрімати. І творити сучасні пам'ятки історії. Як, скажімо, міжконфесійний храм національного примирення і єднання, ідея якого давно з'явилася на сторінках преси. Як той сад Соборності України. На жаль, задум символічно об'єднати у резиденції великого державотворця всі землі України так і залишився незавершеним... А чи не чудовий задум закласти на місці, де за часів Богдана Хмельницького стояло більше десятка іноземних дипломатичних місій, Алею послів? Хіба для цього потрібні значні кошти? Ні, тільки бажання запросити до Чигирина тих дипломатів, з державами яких ми «дружили» ще в XVII столітті.

Однак що там закордонні високі гості! У першій історичній столиці досі не побував міський голова сучасної столиці України Олександр Омельченко. І не посадив київського каштана. Бо чигиринці дванадцять років думу думають, як гарно зустріти Олександра Олександровича. А умані давно побраталися з Києвом і, до речі, столичні адміністрації надали славнозвісній «Софіївці» фінансову допомогу...

Залишали ми Чигирин «колись-то козачий» (більше п'ятдесяти разів, з любов'ю і болем, згадав про нього у своїй творчості Тарас Шевченко!) опівдні. Наш шлях лежав поміж високі козацькі могили і незорані поля до Суботова. До родинного гнізда Богдана Хмельницького.

Яків ГАЛЬЧЕНКО,
Людмила КОХАНЕЦЬ,
Сергій ЛАВРЕНЮК,
Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Галаганівський фермер Іван Беспалий.

Платне здоров'я в сфері медичних послуг

Невідкладна допомога врятує і хабара не візьме

АЙБОЛИТЬ

Коли моя дитина хворіє, я викликаю «невідкладну допомогу». Послугами дільничного педіатра користуюся дуже рідко. Чесно кажучи, наш районний ескулап не викликає у мене довіри. Таке враження, що під час прийому йому (а точніше, їй) не лише асистує, а й суфлює медсестра. Вона пояснює лікарці, як виписувати рецепт, підказує терміни наступного щеплення і взагалі керує процесом. Отже, у разі необхідності лікарської допомоги я звертаюся до лікарів «невідкладної допомоги». Там працюють переважно пенсіонери-професіонали і хабарів вони не беруть.

Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

У донечки кілька днів трималася температура, вона кашляла. Легше не ставало, хоча дільничний лікар стверджувала, що маленька йде на поправку... О дев'ятій вечора я побігла по «невідкладну допомогу». Хотіла проконсультуватися щодо антибіотиків. Немолода чергова лікарка вислухала мої плутані пояснення уважно і сама запропонувала негайно піти оглянути дитину. Добре, що живемо ми поруч.

Вона швидко розібралася, у чому причина тривалого одужання. З'ясовується, спеціальним спреєм від кашлю, що призначили в районній поліклініці, ми пошкодили дочці слизову оболонку гортані. Того вечора лікар «невідкладної допомоги» приділила моїй дитині багато уваги. Пояснила що до чого, порекомендувала, чим полоскати, щоб усе-таки здолати хворобу, заспокоїла нас і пішла, категорично відмовившись від коробки цукерок, яку я спробувала їй вручити на знак вдячності за відвідання.

За кілька днів я повела дитину до поліклініки. А там — день для немовлят. Лікарка з медсестрою в один голос закричали, що ми невчасно з'явилися. Не витримавши такої підвищеної «уваги», я зірвалася:

■ ■ ■

Право на отримання безплатних ліків у маленьких дітей є, і закріплено воно законодавчо

■

— А ви за два роки не виписали моїй дитині жодного безплатного рецепта. Хоча таке право на отримання безплатних ліків у маленьких дітей є, і закріплено воно законодавчо. Де-де, а в Києві його ще реально забезпечено.

У відповідь на свою емоційну тираду почула приблизно таке: мовляв, хто вам лікар, що ви цим правом не скористалися.

— Але ви й не пропонували, — не заспокоювалася я.

— А ви не питали...

Нині я оформлюю дочку до так званого санаторного дитсадка для дітей, які часто хворіють. Мені натякнули, щоб улаштуватися в цю безплатну дитячу установу, необхідно дати хабара у 300 гривень. А рекомендує малюків туди поліклініка...

Ірина КЛЕЩ.

Київ.

ПРОБЛЕМА

Центр спотикання

Історію зі створення у Донецьку медико-реабілітаційного центру для шахтарів можна було б назвати великою містифікацією. Було все як годиться: і стрічечка на вході до новенької будівлі, і «вилизані» коридори з палатами, і почесні гості. Відкривав тоді центр сам Президент України Леонід Кучма у супроводі керівників обласної держадміністрації та Мінпаливенерго — Віктора Януковича та Віталія Гайдука.

У шестиповерховій будівлі центру розташувалися поліклініка і стаціонар на 100 ліжок, де палати оснащено холодильниками, кондиціонерами, в них є ванні й туалетні кімнати. Лише на медичне обладнання було витрачено 9,4 мільйона гривень. Одним із напрямів діяльності центру мало стати проведення профоглядів на вугільних підприємствах: виїзні бригади медиків обіцяли озброїти найсучаснішою апаратурою. За підрахунками, новий заклад був покликаний надавати допомогу 6500 шахтарям щороку.

Однак фанфари з приводу відкриття стихли одразу з від'їздом Президента. Минуло більше року, але досі медико-реабілітаційний центр не прийняв на лікування жодного шахтаря!

■ ■ ■

Майже 95 відсотків професійних захворювань у шахтарських містах припадає на гірників

■

Як могло таке статися?

— На будівництво витрачено 35 мільйонів гривень, — каже голова донецької обласної громадської організації «Спілка шахтарів-інвалідів» Валерій Малахов. — Для того, **щоб центр працював, потрібно майже сім мільйонів гривень на рік. Кошти легко знайти з бюджетного фінансування вугільної галузі за статтею «охорона праці», на яку другий рік поспіль виділяють 80 мільйонів гривень. Однак у нашому Мінпаливенерго ніхто не бажає розв'язувати це питання. Економлять на здоров'ї гірників.**

Сьогодні просторі кабінети, обладнані сучасною діагностичною й лікувальною апаратурою, і палати стаціонару порожні. Тим часом шахтарі-інваліди стурбовані чутками про зміну власника центру та імовірне перепрофілювання закладу.

Для довідки. Кількість регресників і шахтарів-інвалідів у галузі — 180 тисяч, із них 100 тисяч — у Донецькій області.

Майже 95 відсотків професійних захворювань у шахтарських містах припадає на гірників.

Лише протягом 2001—2002 років від гострої серцевої недостатності просто на робочому місці померло 60 шахтарів.

За останні десять років вугільна галузь втратила 20 санаторіїв-профілакторіїв, 56 баз відпочинку й пансіонатів. За цей час удвічі зменшилося число оздоровлених у санаторіях-профілакторіях і уп'ятеро — забезпеченість санаторними путівками в оздоровниці профспілок. Через брак коштів на шахтах ліквідовано дієтичне і підземне харчування, не функціонують інгаляторії і фотарії.

Ліна КУЩ.

Донецьк.

Літо, зачекай!

До оздоровлення дітей дорослі ще не готові. Із 102 стаціонарних таборів Львівщини лише 17 пройшли санітарну перевірку.

Торік область за відсотком оздоровлення дітей (10,3 відсотка) посіла одне із останніх місць в Україні. На засіданні міжвідомчої комісії з питань оздоровлення дітей та молоді керівники районних адміністрацій попередили про їхню відповідальність за підготовку баз літнього відпочинку. На оздоровлення дітей, що постраждали від Чорнобильської аварії, з обласного бюджету виділено 440 тисяч гривень.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

Серце лікуватимуть на місці

Відтепер іванофранківцям не треба їздити до столиці чи до сусідньої Польщі, щоб полікувати хворі судини чи патологію серця. Потрібну допомогу їм нададуть в обласному центрі. А стало це можливим після відкриття в міській клінічній лікарні Центру судинної хірургії. Місцева медична академія виділила понад 100 тисяч гривень на закупівлю обладнання й допомогла забезпечити цю установу кваліфікованими кадрами.

Наталя АНДРУСЕЧКО.

Івано-Франківська область.

ТЕРМОМЕТР

Сухоти діагностують удвічі швидше

Пересувний цифровий комп'ютерний флюорограф вартістю у півмільйона гривень отримали фтізіатри Джанкойського району. Там найвищий у Криму рівень смертності від туберкульозу, а зростання захворюваності серед дітей вдвічі переважає загальноукраїнський показник. Пропускна спроможність апаратури на колесах ЗІЛа вдвічі вища, ніж у звичайної, не потребує вона і дефіцитної плівки. Вже обслуговують кілька районів, а щоб апарат не простоював, його використовуватимуть на всій території півострова.

А ось стаціонарів для ізоляції й лікування активних і хронічних форм туберкульозу, без яких підступну хворобу не подолати, катастрофічно не вистачає. Фактично відсутній він навіть у «рекордсмена» із сухот — у Джанкойському районі, де не лише не вистачає коштів на фінансування місцевої програми протитуберкульозних заходів, а й досі не встановлений юридичний статус місцевого протисухотного диспансеру.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Інсульт від... бідності

ІСТОРІЯ ХВОРОБИ

В Україні щорічно від інсульту помирає більш як 200 тисяч осіб. Крововилив у мозок внаслідок розриву судин медики фіксують навіть у восьмирічних дітей. У країні діє визнаний у медичному світі центр надання висококваліфікованої допомоги — Київський інститут нейрохірургії ім. академіка Ромоданова АМНУ. Але й він, як зазначає завідувач клініки судинної патології професор Орест Цімейко, ледве встигає підставляти хворим своє плече, роблячи до семи операцій на тиждень замість чотирьох запланованих. Статистика не тішить: лише 15 із 100 хворих повертаються до нормального життя.

— Головне лихо — бідність, — стверджує Орест Цімейко. — Мешканці районних і навіть багатьох обласних центрів перед інсультом практично безсилі. Спеціалізовані центри працюють тільки в Дніпропетровську, Донецьку, Одесі, Львові та Рівному. Більшість фахівців поліклінік нездатні одразу діагностувати інсульт через відсутність необхідного обладнання. Тому з'являються у медичних карточках діагнози на зразок: «нефрит», «менінгіт», «ОРЗ».

— Як уникнути інсульту?

— Дуже багато залежить від самої людини. Ті, котрі страждають на головний біль, підвищений тиск, мають обов'язково обстежуватися в спеціалізованих клініках, оснащених відповідним обладнанням. Краще не переїдати, особливо на ніч, виключити з меню жирні страви, намагатися уникати стресових ситуацій, що зумовлюють підвищення тиску. І, певна річ, не вживати спиртне та не курити.

■ ■ ■

Спеціалізовані центри працюють тільки в Дніпропетровську, Донецьку, Одесі, Львові та Рівному

■

Тільки минулого року наші нейрохірурги провели більш як 300 операцій з усунення аневризми (розриву) судин головного мозку.

У Київському інституті нейрохірургії, єдиному в Україні закладі, де надається допомога інсультникам, лише 30 ліжко-місць.

P. S. Коли матеріал готувався до друку, стало відомо про унікальну операцію. Хірурги Орест Цімейко та Володимир Маланчук видалили пухлину на головному мозку у підскроневій зоні. Нічого подібного у нашій нейрохірургії ще не робили, а в світі такі операції проводилися лише в Англії. Прооперована жінка, впевнені фахівці, повернеться до життя з цілком відновленим слухом...

Дмитро БОНДАР.

На знімку: Орест Цімейко **(сидить)** з колегами.

ДАЛІ БУДЕ

Біографія з химерами

КАЛЕНДАР

Фото Богдана МАСЛЯНИКА.

Сьогодні — 140 років від дня народження Владислава Городецького, людини, без якої Київ був би не зовсім тим містом, яким ми його любимо.

Городецький народився 1863 року в Шолудьках (Вінниччина) в сім'ї, що належала до старовинного польського роду. З дитинства мав здібності до малювання, тоді ж захопився й полюванням. Навчався у Петербурзькій Академії мистецтв, де за успіхи відзначений двома срібними медалями. 1890 року переїхав до Києва, міста своєї майбутньої слави. Тут художник увійшов до Київського відділу Імператорського товариства правильного полювання. Відділ був аристократичний, серед його почесних членів — сенатори, великі князі, генерали, навіть принц. І — Городецький, «усього лише архітектор і художник»! Але, аж ніяк не бідна людина, він не один раз допомагав Відділу полювання своїми позиками. Крім того, Городецький — яскрава, надзвичайно енергійна особистість. Постійно зайнятий роботою, маючи сім'ю, він, проте, відміряв сотні верст Євразією в пошуках гострих відчуттів. До 1912 року провів шість великих мисливських експедицій, від Кавказу до Афганістану, Алтаю та Західного Сибіру.

Але повернімося до архітектури Городецького. У 1897—1899 роках за його проектом збудовано один з кращих музеїв України — нинішній Національний художній, той, що схожий на давньогрецький храм, котрий охороняють два могутні леви. У 1902—1903 роках Городецький будує власний дім на Банковій, відомий як Будинок з химерами. Будинок дивовижний й оригінальний. Його увінчують скульптурні групи з дивовижними фігурами тварин і жінок. Кажуть, фігури несли й рекламне навантаження: вони демонстрували міцність цементу, нового для тих часів будматеріалу. У Києві є ще кілька будівель, створених Городецьким із застосуванням бетону: костьол (де органний зал) і караїмська кенаса (там Будинок актора). Поряд, на Ярославому Валу, — замок барона Штейнгеля, теж витвір Городецького.

Сам автор називав стиль будинку з химерами «дикуватим». Цікаво, що споруду збудовано до, а не після участі Городецького в африканському сафарі (1911—1912 роки). Сафарі було успішне: крім мисливських трофеїв, художник привіз звідти книгу «У джунглях Африки», ним самим написану й розкішно ілюстровану.

Потім були світова війна, революція, радянсько-польська війна. На батьківщині Городецький став «двічі зайвий» — і як художник, і як поляк «із шляхти». Він виїхав з України до Польщі, а 1928 року — до Тегерана, де здійснив ряд проектів готелів, театрів, палаців. Там Городецький і помер на початку 1930 року. Але залишився його Київ. І це — навіки.

Віктор ГРИНЕВИЧ.

На знімку: фрагмент будинку з химерами.

ЦЬОГО ДНЯ

■ 1653 р. У Москві розпочався Земський собор, де йшлося про возз'єднання України з Росією.

■ 1782 р. Затверджено герб Києва.

■ 1863 р. На Вінниччині народився Владислав Городецький, архітектор. Автор, зокрема, Миколаївського костьолу та «будинку з химерами» в Києві.

■ 1903 р. Народився диригент Євген Мравінський.

■ 1933 р. У Парижі розпочався Міжнародний антифашистський конгрес.

■ 1978 р. Померла Клавдія Костіна, селекціонер з Нікітського ботсаду (понад 90 сортів абрикоса, сливи, аличі).

ОТАКОЇ!

Щастя по колу

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Один мій знайомий замість традиційного «Як справи?» зазвичай запитує: «Як бізнес?». От і нам хотілося спитати в отих хлопців, що на знімку. Ну як, шановні, бізнес процвітає? Ще б пак! У вихідні до пам'ятного знака засновникам Києва, який у народі називають Либідь, столичні молодята приносять багато букетів. Така хороша традиція. А чого ж добру пропадати, коли ці квіти можна продати або подарувати подрузі. Скільки вони там «були у вжитку»? Лічені години. Хлопчаки із знанням справи перебирали запашні троянди й лілії. Товарний вигляд — аксіома хорошого бізнесмена. Подумалося, добре хоч, що квіти з радісної події...

На знімку: у хлопців є свій маленький бізнес.

РЕПЛІКА

Крапка до святкового настрою

Напевно, шурхіт опалого листя під ногами подобається всім. Але справжній падолист — то лише восени, а от «втішитися» шелестінням обгорток, скреготом битого скла, калатанням об бруківку пластикових пляшок з-під пива мають можливість тисячі киян і гостей міста в дні народних гулянь. У центрі столиці люд ходить увесь день святковими рядами, а ввечері Хрещатик, здається, заполоняють одні підпилі молодики і дівиці, з уст яких виригалися найбрудніші матюки.

...Уранці наступного дня жодного сліду не залишається від вечірньої гулянки. На звалище вивозять тонни сміття. Вулиця знову стає охайною. Кажуть, що людина звикає до всього. Невже це стосується і шурхоту сміття під ногами, і «красномовства» підпилих «славних» нащадків?

Мал. Михайла САЧКА.

Ольга ШКРУПСЬКА.

МУЗА

Перевернутий зорепад

Астерія... Здається, в цьому слові сяйво не однієї зірки, а сузір'я небесних світил, парад комет. Під такий зоряний дощ потрапили глядачі концерту-презентації першого компакт-диску Євгенії Черказової та Ганни Нужі. Цей інструментальний дует і є — «Астерія біс».

Насамперед вражає цікаве поєднання різних за своєю природою інструментів. Але це звучить! Гармонійно й неповторно. «Астерія» — єдиний ансамбль такого складу в Україні. Музиканти винайшли новий стиль виконавства, в основі якого — унікальні інтерпретації та власні транскрипції. Програма диску — як подорож століттями, з епохи в епоху від Баха до Стравінського, Крейслера, де Фальї, Блоха, П'яццолли.

Кажуть, коли падає зірка, треба загадувати бажання. Я не загадувала. Бо дві зірки, Черказова і Нужа, долають силу земного тяжіння, здається, падають у зворотному напрямку.

Фото автора.

Олеся НАЙДЮК.

ПРЕЗЕНТАЦІЇ

Отака шипшинка

Нещодавно в Художньому музеї Чернівців презентовано дитячу книжку чернівецького видавництва «Букрек» з грайливою назвою «Плогорожечка». Уся родзинка видання в тому, що ілюстрації до творів зроблені дітьми. Створювати «Плогорожечку» почали десять років тому... За цей час автори ілюстрації стали дорослими, дехто вже має своїх діточок. Проте нема поганого, яке на добре не вийшло б. Побачити свої дитячі малюнки через десяток літ — справа теж не буденна!

Саме слово, яке дало назву книжці, створив Юрій Федькович. «Плогорожечка» — це маленька квітка шипшини, а ще так називалася дитяча гра. Як зазначила упорядник видання Леся Поляк, книжка, до якої увійшли твори 55 авторів, — це своєрідна кладочка від Федьковича та Воробкевича до сучасників.

Видавці стверджують, що «Плогорожечка» — мандрівниця. Вона пройшла шлях Канада—Київ—Чернівці. Адже саме за сприяння української діаспори, столиці та області вдалося реалізувати цей проект. Незабаром «шипшинка» помандрує на Закарпаття, Одещину та до Румунії.

Олена РОСИНСЬКА.

Чернівці.

ВИПАДОК

Наполеон командує безпекою... екологічною

Яких тільки випадковостей не підкидає журналістська доля! Мій давній приятель-колега Володимир Непийпиво, полтавський власкор національного телебачення, приїхавши з чергового відрядження, захоплено повідав, що познайомився у степових Нових Санжарах із самим Наполеоном! Та ще й Наполеоновичем! І це зовсім не газетний жарт: наш герой справді має таке ім'я, яке в пересічній уяві асоціюється не інакше як з легендарним полководцем — французьким імператором.

Наполеон Наполеонович Корчиц очолює районний відділ екологічної безпеки. Його тут поважають і шанують, хоча, коли він уперше з'явився в селищі, всі з подивом сприймали незвичне в нас ім'я. А розпочалося все з прадідів — західнобілоруських поляків, які, як і більшість земляків, вважали, що французька армія визволить їх батьківщину від імперського поневолення. І, можливо, саме тому, а ще на зло непереможеним росіянам, і назвали одного зі своїх нащадків Наполеоном.

Наполеон Корчиц одружився пізно, і коли 1946 року в сім'ї народилася двійня, то дівчинку назвали на честь матері Оленою, а хлопчика іменем батька. Так пішов у світ життя Наполеон Наполеонович. За суворих сталінських часів це було нечуваним зухвальством, отож дитину на людях називали здебільшого Миколою. У молоді роки Наполеону Корчицю постійно доводилось обстоювати, виборювати право на своє ім'я. Навіть паспорт не хотіли видавати. Майор міліції радив змінити ім'я на «благозвучніше», щоб уникнути неприємностей. Та хлопець виявився непоступливим. Звичайно, незвичне ім'я постійно привертало увагу, і навіть із майбутньою дружиною Катериною познайомився завдяки йому. Тоді вони ще мешкали на Далекому Сході, а 1974-го перебралися на Полтавщину.

Місцеві жителі спочатку з подивом сприймали це ім'я, а потім звикли. Сам же тезко великого імператора вважає, що із Бонапартом його пов'язує тільки ім'я. Себе Наполеон Наполеонович вважає слов'янином, синів назвав Костянтином і Володимиром, порушивши тим самим цікаву сімейну традицію. Але, схоже, рід Наполеонів на цьому не переведеться. Невістка Оксана пообіцяла, коли народить хлопчика, обов'язково назве його на честь дідуся — Наполеоном...

Слухаючи цю незвичну розповідь, я пригадав, що і на моїй батьківщині в Диканському районі прижилися Жорж і Цезар. Це для нас диковинка, хоча до таких імен, як Кім, Вілі, Сталіна або Комінтерна, тут звикли, свого часу ними нарікали багатьох, навіть наша невістка по батькові Кімівна. Жорж був «справжнім» французом і потрапив сюди в роки війни. Одружився, виростив діток, тут і покоїться його прах. А Цезаря закинуло в наші краї чорнобильське лихо. Мешкає на віддаленому хуторі удвох з дружиною, діти живуть окремо в місті. Тримає три корови, кобилу й жеребця, іншу живність. Ну просто-таки як римський імператор!

Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область.

Про чудових хлопців і чарку, яка була завжди

Майже 30 років тому актор Леонід Биков представив фільм «У бій ідуть лише «старики» на кінофестивалі в Картахені. На одному з прийомів непристойно відома американська зірка запросила його на танець. Биков відмовився, мотивуючи тим, що він не може танцювати в країні, де є голодні діти... Наступного дня колумбійські газети, як кажуть, вибухнули сенсацією. А Леонід роздав добові гроші дітлахам і розгніваний на капіталістичний лад раніше запланованого повернувся додому. Більше за кордон не виїжджав.

Цю історію розповіла нам донька Леоніда Бикова Мар'яна, передаючи для третього благодійного аукціону речі відомих людей фотографію Бикова в ролі капітана Титаренка, розкадровку повітряного бою з тих самих «Стариків», та чарку, яку ви бачите на знімку. У цієї чарчини є своя історія, пов'язана з трьома відомими особистостями. 1968 року, повертаючись з відпустки до Ленінграда, родина Бикових раптом вирішила провідати одного «замечательного парня» в Західній Україні. Цим карпатським хлопцем був Іван Миколайчук. Він і познайомив гостей з сином Івана Франка, від якого Леоніду Бикову на згадку дісталася чарка самого Каменяра, яка, за словами Франка-молодшого, «мабуть, тут була завжди».

«Голос України» вже писав про благодійний аукціон, що відбувся напередодні Міжнародного дня захисту дітей з ініціативи жіночого об'єднання «Дія» та агентства «Прес-КІТ». Кошти від акції передбачено на будівництво школи-інтернату сімейного типу «Школа-життя» для дітей, хворих на аутизм та ДЦП. Серед інших лотів — порцеляновий чайник родини Михайла Грушевського (Німеччина, 20-ті роки XIX ст.), концертна сукня Софії Ротару, статуетка майстрів по металу від чарівної «Міс Туризм світу-2002» Олександри Ніколаєнко. Варто зазначити, що основна боротьба точилася навколо «подарунків» від Грушевського та Бикова. Президентський чайничок (Грушевський був кофеман, але іноді, кажуть, пив з нього чай) коштував представникові блоку «Наша Україна» Олені Ледовських 25 тисяч гривень. Пані Олена передала його музею Грушевського. Сукнею Софії Ротару, придбаною за п'ять тисяч гривень, тепер тішиться співачка Ірина Білик **(на знімку)**. А от чарка за 12 тисяч гривень дісталася горілчаній фірмі «Старий друже».

Два попередні аукціони зібрали 60 тисяч гривень, нинішній — 51 тисячу. Проте цього не досить для завершення будівництва школи-інтернату. Панове знаменитості, черга за вами!

Ірина БУЛАНЕНКО.

Фото агентства «Прес-КІТ».

Голос України

Редактор номера Віталій ЖЕЖЕРА.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописи не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Ⓟ Платні матеріали.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Ціна договірна

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955.

Загальний тираж 159000.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»

Зам. 0311099. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Передплата на газету «Голос України» (on-line) за адресою: www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»